

Toimittanut Tuomo Hämäläinen

Lukijalle

Tämän oppaan ideoiminen alkoi vuosituhatosen vaihteessa tilanteesta, jossa olin ties monen kerran vastannut tuttuun ja tuntemattomien musiikkiharrastajien kysymyksiin koskien milloin mitään musiikintekijän toimintaympäristöön liittyvää. Hyvin usein kysymykset liittyivät tekijänoikeuskorvauksiin ja niiden jakautumiseen eri oikeudenomistajien kesken. Topteniin kuuluivat myös Teoston ja Gramexin toimintaperiaatteet sekä käsitteiden "kustantaminen" ja "tuottaminen" selventäminen. Kovin paljon tuntuu vielä olevan epätietoisuutta myös esittäjien keskuudessa esitysilmoitusten tekemisistä.

Joku jo hiukan pidemmälle ehtinyt musiikin harrastaja ilmaisi tyytymättömyytensä siihen, että alan järjestöistä löytyy kyllä tietoa, mutta se on hyvin usein palasina kirjoissa, esitteissä ja internetissä, eikä kaiken kattavaa - nimenomaan musiikintekijälle suunnattua - yleisopasta hänen tietojensa mukaan ollut olemassakaan. Eipä ollut minuakaan vastaan kävellyt, vaikka sellaista aina silloin tällöin minäkin - jo kohtalaisen ajan alalla toiminut - olisin muistini virkistämiseksi kaivannut. Näin kypsyi ajatus, että tällainen musiikintekijän perustietohan pitäisi olla yksissä kansissa.

Biisinikkarin peruskoulu ei pyri kaiken kattavuuteen, mutta sisältää musiikintekijälle suunnatun tietopaketin, jonka asiasisältö kuuluu jokaisen vähänkin vakavammin musiikin tekemiseen suhtautuvan perusoppimäärään. Oppaassa seurataan teosta sen syntyhetkestä tuotantoportaaseen ja edelleen teoksen esityksiin saakka. Tekijänoikeuskorvausten muodostuminen ja jakoperusteet ovat tietenkin hyvin esillä. Siihen, miten hyvä biisi rakentuu, ei tässä yhteydessä puututa. Musiikki kun on niin monimuotoista, että edellä mainittuun ei voisi yksiselitteistä vastausta antaa. Yhden mielestä yksi on hyvää ja toisen mielestä toinen.

Ensimmäinen versio Biisinikkarin peruskoulusta julkaistiin 2000 –luvun alussa. Ajat muuttuvat, ja tätä edellinen oppaan päivitys tehtiin v. 2006. Nyt julkaistu opas on päivitetty vastaamaan tilannetta kesällä 2014. Päivityksessä apunani ovat olleet musiikintekijä ja Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:n toiminnanjohtaja (vuosina 1995 – 2008) Martti Heikkilä, Elvis ry:n nykyinen toiminnanjohtaja Aku Toivonen, sekä Elvis ry:n viestintäpäällikkö Nina Lith. Heille suuret kiitokset arvokkaasta työstä.

Mikkelissä 23.6.2014

Tuomo Hämäläinen
oppaan toimittaja, musiikintekijä

HUOMAUTUS!

TÄMÄ OPAS ON VAPAASTI KAIKKIEN LUETTAVISSA, MUTTA SEN KOPIOIMINEN OSITTAINKIN MUUHUN KUIN HENKILÖKOHTAISEEN KÄYTTÖÖN ON TEKIJÄNOIKEUSLAIN NOJALLA LUVALLISTA AINOASTAAN TEKIJÄLTÄ SAADULLA LUVALLA.

OPPAAN KÄYTTÄMISESTÄ OPETUS- TAI ANSIOTOIMINTAAN TAI NÄIHIN VERRATTAVAAN ON AINA SOVITTAVA TEKIJÄN KANSSA ERIKSEEN.

YHTEYDET: biisinikkari@luukku.com

BIISINIKKARIN PERUSKOULU - opas musiikintekijöille

SISÄLTÖ:

1. Tekijänoikeuslaki suojaa teosta

Tekijänoikeuslaki
Teos
Teoksen tekijä
Tekijän taloudelliset oikeudet
Tekijän moraaliset oikeudet
Tekijänoikeuden voimassaoloaika
Esittävän taiteilijan ja äänitetuottajan tekijänoikeus

2. TEOSTO – oikeuksien välittäjä

Teoston tarkoitus
Teoston asiakassopimus
Teosilmoitukset
Teoston asiakkaaksi liittyminen
Miten Teosto kerää varoja?
 Esityskorvaukset
 Tallentamiskorvaukset
 Hyvitysmaksu
Tilitykset asiakkaille monta kertaa vuodessa
Tilitykseen vaikuttavat tekijät
Tilityserittelyt
Mistä Teosto tietää, mitä on esitetty ja missä?
Mistä Teosto tietää, mitä on tallennettu äänitteille?
Lataukset ja striimaukset internetissä
Taustamusiikin tilitys

3. Teoksia äänitteille

Tuotantoyhtiössä kiinnostutaan
Tuottajalla on ohjat käsissään
Yhtiölle on jäätävä katetta
Tallennuslupa ja sovituslupa
NCB:n laskuttama tallennuskorvaus
Äänitys, miksaus ja masterointi - tärkeät työvaiheet
ISRC-tallennekoodi yksilöi teoksen
Teosilmoitus ja ääniteilmoitus
Muuttujiakin tietysti on...
Itse tuotettu äänite
MES:ltä tukea, Gramexilta korvauksia
Markkinointi on osa tuotetta

4. Tekijälle korvauksia Teostosta

Esityskorvaukset
Tallentamiskorvaukset
Muita Teoston maksamia korvauseriä
Singer-songwriterille vielä lisää licksaa

5. Musiikinkustannussopimus

Kustantajalle osa taloudellisista oikeuksista

Sopimuksen sisältö
Manus
Kustantajan tehtävät
Moraaliset oikeudet säilyvät tekijällä
Kustantajalle kolmasosa
Alikustantaminen
Tallisopimus

6. Esitys ilmoitus on edellytys korvauksille

Teoston verkkopalvelusopimus
Esitys ilmoitus on tehtävä ajallaan
Tekijäkin voi paimentaa esittäjiä

7. Musiikintekijän verotus

Kuitit hankinnoista talteen
Ansiotuloa vai pääomatuloa
Musiikintekijät ja yritystoiminta

8. Musiikintekijän oikeudet

Teos on tekijänsä henkistä omaisuutta
Taloudelliset oikeudet
Esittävät taiteilijat ja äänitetuottajat
Luvaton käyttö ja seuraamukset
Piratismi on osa järjestäytyntä rikollisuutta

9. Muita alan järjestöjä

Gramex ry
Kopiosto ry
Music Finland ry
Musiikin edistämissäätiö MES
Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
Säveltäjät ja Sanoittajat ELVIS ry
Suomen Musiikkikustantajat ry
Suomen Muusikkojen Liitto ry
Suomen Säveltäjät ry
Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus (TTVK)

10. Alan järjestöjen yhteystiedot

1. TEKIJÄNOIKEUSLAKI SUOJAA TEOSTA

Tekijänoikeuslaki

Tekijänoikeuslainsäädännön tärkeimpiä tavoitteita on aikaansaada edellytykset luovalle työlle. Tekijänoikeus turvaa luovaa henkistä työtä takaamalla kirjallisten ja taiteellisten teosten tekijöille oikeuden määrätä teostensa käytöstä. Tekijänoikeus jakautuu moraalisiin ja taloudellisiin oikeuksiin.

Tekijänoikeussuoja on kansainvälistä valtioiden välisten yleissopimusten ansiosta. Näiden sopimusten nojalla kukin sopimusvaltio on velvoitettu myöntämään muista sopimusvaltioista peräisin olevalle aineistolle ainakin tietyn vähimmäissuojan. EU:n sisällä on tapahtunut ja tulee varmasti edelleen tapahtumaan monenlaista tekijänoikeuksien harmonisointia.

Tekijänoikeussuojan kohteena ovat kirjalliset ja taiteelliset teokset. Sävelteos on laissa mainittu esimerkkinä taiteellisesta teoksesta. Teoksen edellytetään olevan riittävän itsenäinen ja omaperäinen henkisen luomistyön tuote. Tekijänoikeus suojaa teoksen ilmenemismuotoa, josta johtuen idea, aihe, juoni ja tyyli eivät kuulu suojan piiriin.

Omaperäisyys tarkoittaa sitä, ettei voida olettaa kenenkään toisen päätyvän identtisen teoksen luomiseen. Esimerkiksi lause "Rakastan sinua" ei ole riittävän omaperäinen eikä ylitä teoskynnystä. Myöskään lauseet "Rakastan sinua. Rakastatko sinä minua?" eivät muodosta itsenäistä kirjallista teosta. Sen sijaan Ari Taskisen sanoitus: "Tahdon rakastella sinua! Tahdon rakastella sinua! Tahdotko sinä minua?" ylittää jo tämän niin sanotun luovuuskynnyksen.

Ellei riittävää omaperäisyyttä saavuteta, teoskynnys ei ylity. Esimerkiksi laulujen nimet eivät lyhyytensä vuoksi ole yleensä niin omaperäisiä, että ne voisivat saada tekijänoikeuden suojaa. Kuka tahansa voi antaa oman laulunsa nimeksi "Satumaa" tai "Paratiisi" ja jokainen Teoston asiakas voisi rekisteröidä näillä nimillä laulun Teostoon. Toki ei käytännön syistä ole suositeltavaa käyttää tunnettujen laulujen nimiä, mutta tekijänoikeudellista estettä tähän ei yleensä ole.

Teos

Tekijänoikeus alkaa heti, kun esimerkiksi sävellys on valmistunut. Teosta ei siis tarvitse olla nuotinnettu tai tallennettu äänitteelle, jotta se kuuluisi tekijänoikeussuojan piiriin. Teosta ei myöskään tarvitse erikseen "suojata" tai "patentoida" ilmoittamalla se Teoston rekisteriin. Sävelmän valmistuttua on kuitenkin hyvä tapa ilmoittaa teos Teoston rekisteriin heti. Tällä vältytään siltä, ettei Teoston määräämä teosilmoitusten vuosittainen takaraja ylity ja viivästyä tekijänoikeuskorvausten maksua asiakkaalle.

Teoksen tekijä

Tekijällä tarkoitetaan henkilöä, joka on luonut teoksen. Teoksen luoja on aina ihminen eli ns. luonnollinen henkilö. Juridisen henkilön, kuten kustantajan, työnantajan tai teoksen tilaajan hankkima tekijänoikeus on Suomen lain mukaan aina peräisin alkuperäiseltä tekijältä.

Tekijänoikeus suojaa myös teoksesta tehtyjä muunnelmia eli sovituksia tai käännöksiä. Sovittajalla ja kääntäjällä on tekijänoikeus omaan teoskynnyn ylittävään tuotteeseensa, mutta he voivat käyttää tekijänoikeuttaan hyväkseen vain alkuperäistekijän luvalla. Tällöin julkaisemiseen tarvitaan sekä alkuperäistekijän että muuntelijan lupa. Sovituslupa tarvitaan siinäkin tapauksessa, että sovitus ei ole tarkoitus rekisteröidä Teostoon eikä sovittaja pyydä Teoston jakosäännön mukaisia osuuksia. Musiikkia esitettäessä käy usein niin, että olemassa olevasta teoksesta esitetään tietynlainen tulkinta. Tämä ei silti automaattisesti tarkoita sitä, että kyseessä olisi uusi sovitus. Ilman alkuperäistekijän lupaa ei siis saa sovittaa eikä myöskään pitää merkitä sovitus nimeensä esimerkiksi äänitteen kansitietoihin tai konserttiohjelmaan.

Teoksen tekijällä on yksin valta sallia tai kieltää teoksensa käyttö. Teoston kanssa solmittavalla asiakassopimuksella (ks. Teoston asiakassopimus) tekijä luovuttaa Teostolle omien teostensa hallinnoinnin ja oikeuden vastaanottaa, säilyttää ja tilittää asiakkaalle hänelle kuuluvia tekijänoikeuskorvauksia.

Tekijän taloudelliset oikeudet

Taloudelliset oikeudet, eli oikeus valmistaa teoksesta kappaleita ja oikeus saattaa teos yleisön saataviin, ovat luonteeltaan yksinoikeuksia. Kuten jo aiemmin todettiin, tekijällä on siis yksin valta sallia tai kieltää teoksensa käyttö. Nimitystä "taloudellinen oikeus" ei käytetä laissa, vaan se on peräisin ajatuksesta, että tekijä voi antaessaan toiselle luvan teoksensa käyttöön vaatia siitä taloudellisen korvauksen.

Sävelteoksen kappaleen valmistamista on esimerkiksi nuottien painaminen ja monistaminen sekä teoksen tallentaminen äänilevyille tai ääni- tai kuvanauhalle - siis lain terminologian mukaan teoksen siirtäminen laitteelle, jolla se voidaan toisintaa. Kappaleen valmistamista on myös kaikki tietokoneen muistiin tallentuva kopiointi, esimerkiksi sähköpostin mukana tulevan liitetiedoston tallentuminen.

Teoksen saattamista yleisön saataviin ovat teoksen esittäminen julkisesti, sen kappaleiden levittäminen yleisön keskuuteen ja sen julkinen näyttäminen.

Teoksen julkisella esittämisellä tarkoitetaan sekä yleisölle välittömästi tapahtuvaa esittämistä (esim. konsertti) että teknisin apuvälinein tapahtuvaa esittämistä (radio- tai televisiolähetys, äänilevyn soittaminen, filmin näyttäminen). Aina kun kenellä tahansa on mahdollisuus osallistua tilaisuuteen, sitä pidetään julkisena, eikä kuulijoiden määrällä tai sillä, peritäänkö tilaisuuteen pääsymaksu, ole merkitystä. Myös suljetulle henkilöpiirille tapahtuva esitys on julkinen, jos kuulijoiden määrä on suuri. Tällainen voi olla vaikkapa suurehkon yrityksen omalle henkilökunnalleen järjestämä tilaisuus. Esitykset perhe- ja ystäväpiirissä (esim. häät, syntymäpäiväjuhlat jne.) sekä esitykset pienessä yrityksessä henkilökunnalle eivät yleensä kuulu tekijän yksinoikeuden piiriin, joten niissä esitettävälle musiikille ei tarvitse hakea musiikinesityslupaa Teostolta.

Teoskappaleiden levittäminen yleisölle tarkoittaa esimerkiksi nuottien tai äänitteiden tarjoamista myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi.

Tekijän moraaliset oikeudet

Tekijänoikeuslaki antaa tekijöille taloudellisten oikeuksien lisäksi tekijän persoonaan liittyviä aatteellisia eli moraalisia oikeuksia. Lain mainitsemia moraalisia oikeuksia ovat isyys- ja respektioikeus. Taloudellisista oikeuksista poiketen tekijä ei voi siirtää moraalisia oikeuksia toiselle henkilölle. Ne säilyvät aina alkuperäisellä tekijällä.

Isyysoikeuden perusteella tekijällä on oikeus vaatia nimensä ilmoittamista teosta käytettäessä siten kuin hyvä tapa vaatii. Tekijän nimi, salanimi tai nimimerkki on yleensä mainittava teosta julkisesti esitettäessä sekä teoksesta valmistetuissa kappaleissa kuten nuoteissa, äänitteiden etiketeissä jne.

Respekti- eli kunnioittamisoikeus tarkoittaa, että tekijän luovan työn arvoa ja erikoislaatuisuutta on kunnioitettava. Teosta ei siis saa muuttaa siten, että tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tai omalaatuisuutta loukataan. Teosta ei myöskään saa saattaa yleisön saataviin tekijää loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

Musiikin käyttö mainoksessa edellyttää respektioikeuden vuoksi aina alkuperäistekijän lupaa, vaikka lisensoinnin käytännössä hoitaisikin Teosto tai musiikkikustantaja. Teostolla ei ole tariffeja musiikin tallentamiselle mainosten yhteyteen. Sen sijaan Teosto perii ja tilittää tavanmukaiset esityskorvaukset kun mainosmusiikkia esitetään esim. tv:ssä.

Tekijänoikeuden voimassaoloaika

Kirjallinen ja taiteellinen teos on suojattu syntyhetkestään lähtien. Suoja-aika kestää tekijän elinajan ja 70 vuotta tekijän kuolinvuoden päättymisestä lukien. Kun suoja-aika on päättynyt, teos on tekijänoikeuden kannalta vapaasti käytettävissä. Tekijänoikeudet periytyvät pääpiirteissään samalla tavalla kuin muukin omaisuus. Tekijänoikeudesta ei Suomessa ole toistaiseksi jouduttu maksamaan perintöveroa silloin, kun tekijänoikeus periytyy suoraan alkuperäiseltä tekijältä. Avioerotilanteessa tekijänoikeudet lasketaan aina tekijän omaisuudeksi eli ne erotetaan puolisoitten yhteisestä omaisuudesta, vaikka näillä ei olisiakaan avioehtoa.

Esittävän taiteilijan ja äänitetuottajan tekijänoikeus

Myös esittävällä taiteilijalla ja äänitetuottajalla on oikeuksia. Heidän lupansa tarvitaan esimerkiksi äänitteen kopiointiin ja levittämiseen ja heillä on oikeus korvaukseen äänitteen julkisesta esittämisestä. Korvausoikeutta hallinnoi Gramex ry (ks. Gramex ry). Esittävällä taiteilijalla on esitykseensä samanlaiset moraaliset oikeudet kuin tekijällä teokseensa. Esittävän taiteilijan ja äänitetuottajan oikeudet ovat voimassa 50 vuotta tallentamisvuoden päättymisestä.

Muun muassa esityksiä, äänitallenteita, valokuvia ja radio- tai televisiolähetystä suojaavat tekijänoikeuden lähioikeudet. Näiden lähioikeuksien suoja-aika on tätä kirjoitettaessa 50 vuotta, ja se lasketaan esitys-, tallentamis-, julkaisemis-, lähetys- tai valmistamisvuodesta. Euroopan parlamentti ja komissio päättivät v. 2011 pidentää esittäjien ja äänitetuottajien lähioikeuksien suojan 70 vuoteen. Direktiivi toteutetaan EU:n kansallisessa lainsäädännössä v. 2014 mennessä.

2. TEOSTO - OIKEUKSIEN VÄLITTÄJÄ

Teoston tarkoitus

Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto ry on yhdistys, joka välittää musiikin oikeuksia. Tätä välitystoimintaa kutsutaan lisensoinniksi. Samalla Teosto tekee muutenkin työtä tekijänoikeuksien puolesta. Teosto sekä välittää oikeuksia että välittää niistä.

Tekijät ja musiikinkustantajat tekevät Teoston kanssa asiakassopimuksen, jolla he luovuttavat tietyt tekijänoikeutensa Teostolle. Näin Teosto saa käyttöönsä ne oikeudet, joiden perusteella se tekee sopimuksia musiikin käyttäjien kanssa. Näissä sopimuksissa määritellään ne lupaehdot, joilla esimerkiksi radioasema saa soittaa Teoston edustamaa musiikkia. Voidaan sanoa, että Teostolla on oikeussalkku, josta se myy musiikin käyttöluvia.

Teosto edustaa kotimaisten tekijöiden lisäksi myös useimpia ulkomaisia musiikintekijöitä ja kustantajia. Tietyillä musiikinkäytön alueilla isoimmat kansainväliset musiikkikustantajat ovat sopineet osasta oikeuksia suoraan käyttäjien kanssa.

Teosto tekee tiivistä yhteistyötä kahden muun pohjoismaisen tekijänoikeusjärjestön kanssa. Yhdessä Tanskan KODAn ja Norjan TONOn kanssa Teosto on perustanut Polaris Nordic -yhteisyrityksen hoitamaan esimerkiksi tilitykseen liittyvien järjestelmien ylläpidon. Teosto on myös mukana omistamassa Kööpenhaminassa toimivan NCB:n (Nordisk Copyright Bureaun), jonka muita omistajia on KODAN ja TONOn lisäksi Ruotsin STIM sekä Islannin STEF.

Tekijänoikeuksia välittävät järjestöt tekevät yhteistyötä myös kansainvälisen kattojärjestönsä CISACin piirissä.

Teoston asiakassopimus

Jo lähes 30.000 suomalaista säveltäjää, sanoittajaa ja sovittajaa on liittynyt Teoston asiakkaaksi. Kustantaja-asiakkaita Teostolla on lähes tuhat.

Tekijät ja kustantajat ovat liittyneet asiakkaiksi sen vuoksi, että heidän musiikkiteostensa mahdollisia käyttäjiä on yleensä hyvin paljon ja heidän olisi erittäin hankalaa tai käytännössä jopa mahdotonta tehdä jokaisen käyttäjän kanssa sopimusta käytön ehdoista ja korvauksista. Yhteinen tekijänoikeusjärjestö on tähän asti osoittautunut ylivoimaisesti parhaaksi musiikintekijöiden tekijänoikeuksien hallinnoinnin järjestelmäksi.

Teosto tekee siis tekijän puolesta sopimukset edustamansa musiikin käyttäjien kanssa ja sopii samalla hinnoista. Laskuttamansa eurot Teosto tilittää asiakkailleen vähennettynä toimintakuluilla. Ne ovat nykyisin noin neljätoista prosenttia. Tämän lisäksi tilityksestä pidätetään tällä hetkellä 7,7 prosenttia suomalaisen musiikin edistämiseen.

Teosto ei lisensoi teoksen graafisia oikeuksia eli oikeutta nuotin valmistamiseen ja levittämiseen. Asiakassopimus ei myöskään koske sellaista musiikin esittämistä, joka on erityisesti sävelletty oopperaan, operettiin, balettiin, näytelmään tai vastaavaan näyttämöteokseen tai kuunnelmaan, jos musiikki esitetään

alkuperäisessä yhteydessään. Näiden ns. suurten oikeuksien teosten tallentamisoikeuksia Teosto kuitenkin valvoo.

Asiakassopimuksen myötä Teosto antaa luvat tekijän teosten käyttämiseen eli lähinnä julkiseen esittämiseen ja tallentamiseen. Teosto ei kuitenkaan anna lupaa teoksen ensimmäiseen tallentamiseen, ellei äänitteen tuottajalla ole tähän suostumusta tekijältä. Tekijä ei yleensä voi kieltää tallentamista muuten kuin ensimmäisellä kerralla. Tekijä ei siis voi esimerkiksi valita, kuka teoksen saa ensimmäisen tallentamisen jälkeen levyttää.

Teosto ei myönnä teosten sovitus- ja käänöslupia, vaan sen tekevät teoksen oikeudenomistajat suoraan.

Teosilmoitukset

Teoston tilitys- ja jakosääntö määrittelee ne periaatteet, joiden mukaisesti Teoston tilitykset tapahtuvat. Kulloinkin voimassa olevat säännöt ovat Teoston verkkosivulla.

Teoston jakosäännön mukaan teos ilmoitetaan Teoston rekisteriin heti sen valmistuttua. Takaraja ilmoittamiselle on määritelty siten, että teos on ilmoitettava välittömästi, kun se on esitetty, tallennettu tai julkaistu.

Teosilmoitus on siis syytä tehdä viimeistään silloin, kun sille on tiedossa ensimmäinen julkinen esitys tai julkaisu tallenteella tai nuottina.

Nykyisin kaikilla Teoston tekijä- ja kustantaja-asiakkaila on pääsy Teoston teosrekisteriin. Tästä johtuen jotkut tekijät siirtävät rekisteröinnin teoksen ilmestymishetkeen eivätkä heti teoksen valmistuttua turhaan ilmoita rekisteriin sellaisia teoksia, joilla heidän mielestään voi olla hyvin keksitty nimi.

Yksi peruste rekisteröidä teos heti sen valmistuttua – ja ennen tietoa esityksestä tai tallentamisesta – voi olla silloin, kun teoksella on useampi tekijä ja välittömästi teoksen valmistuttua voidaan sopia korvausten jakautumisesta teoksen sisällä. Sopiminen voi olla helpointa pian teoksen valmistuttua. Jos teoksen syntymisestä on jo useita vuosia, ei ehkä enää muisteta, ketkä esimerkiksi ovat osallistuneet säveltämiseen ja ketkä sanoittamiseen.

Kimppakirjoittaminen eli co-writing on nykyään tavallista. Kun useampi tekijä kokoontuu yhteen tekemään biisejä, sovitaan usein tasajaosta, koska se sopii paremmin ryhmätyön henkeen.

Teosilmoitus tehdään verkossa olevalle lomakepohjalle, jossa sovitaan teoksen sisäisestä korvausten jaosta. Kaikkien tekijöiden tarkka prosenttiosuus kirjoitetaan kahden desimaalin tarkkuudella (esim. säveltäjä 41,67 %, sanoittaja 41,66 % ja sovittaja 16,67 %). Sopimisessa on tietyt rajat kuten se, että säveltäjän ja sanoittajan välinen keskinäinen suhde voi vaihdella enintään välillä 80-20 tai 20-80. Näistä rajoista voi poiketa ohjelmistotoimikunnan päätöksellä.

Teosilmoitukset voi tehdä ainoastaan sähköisesti. Sitä varten tekijällä pitää olla verkkopalvelusopimus Teoston kanssa.

Teoston asiakkaaksi liittyminen

Teoston asiakkaaksi liittyminen tapahtuu solmimalla asiakassopimus Teoston kanssa. Asiakassopimuksen voi tehdä jokainen tekijä (säveltäjä, sanoittaja, sovittaja ja kirjailija), jolla on säveltaiteellinen tai siihen liittyvä kirjallinen tekijänoikeus ja jos vähintään yksi hänen teoksensa on esitetty julkisesti tai tallennettu ääni- tai kuvatallenteelle. Asiakassopimuksen allekirjoittamisen lisäksi liittyjän on maksettava 100 euron (+ alv 24 %) liittymismaksu kertakorvauksena. Muita vuosittaisia maksuja ei tällä hetkellä ole.

Asiakkaaksi voi liittyä myös oikeudenomistaja, joka on saanut tekijänoikeuden perinnön, testamentin tai avio-oikeuden perusteella. Kustantaja-asiakkaaksi voi liittyä kustantaja, joka jatkuvasti harjoittaa musiikin kustannustoimintaa. Kustantajan liittymismaksu on 300 euroa (+ alv 24 %).

Teoston äänivaltaiseksi jäseneksi tekijä voi päästä oltuaan Teoston asiakas vähintään neljä vuotta ja saatuaan tilityksiä vähintään kahdelta tilityskaudelta. Teoston jäsenyyttä haetaan Teoston hallitukselta. Periaatteena on ollut, että jäseneksi pääseminen edellyttää tekijältä tiettyä ammattimaisuutta.

Miten Teosto kerää varoja?

Esityskorvaukset

Teosto myöntää musiikin käyttöluvia tekemällä sopimuksia musiikin käyttäjien kanssa ja saa sitä kautta esityskorvauksia. Teoston tärkeimpiä sopimuskumppaneita ovat radio- ja televisioyhtiöt, konserttien ja festivaalien järjestäjät sekä ravintolat. Muita sopimuskumppaneita ovat esimerkiksi kunnat, seurakunnat, myymälät sekä terveyden- ja kauneudenhoitoalan ja liikunta-alan yritykset. Maksuperusteina voivat olla esim. tilaisuuden pääsylipputulot, liikkeen pinta-ala, asiakaspaikkojen lukumäärä tai musiikin esittämisen ja kuulijakunnan määrä. Teoston sopimukset kattavat myös huomattavan osan musiikin käytöstä internetissä kuten Spotifyn ja YouTuben kaltaiset palvelut.

Yleisradion samoin kuin MTV3:n ja Nelosen maksamat korvaukset perustuivat aikaisemmin minuuttipohjaiseen laskutukseen. Nykyisin sekä Yleisradion että kaupallisten tv-yhtiöiden korvaukset perustuvat sopimuksiin, joissa on huomioitu sekä yhtiön liikevaihto että musiikin kokonaismäärä. Kaupalliset radiot ovat jo pitkään maksaneet korvauksensa käyttämänsä musiikin määrän ja liikevaihtonsa perusteella.

Teosto saa oikeudenomistajille jaettavaksi esityskorvauksia myös yhteistyöjärjestöjensä kautta lähes kaikkialta maailmasta.

Tallentamiskorvaukset

Teosto on siirtänyt asiakkaidensa teosten tallentamisoikeuksien hallinnoinnin pääosin Nordisk Copyright Bureaulle (NCB), jonka Teosto omistaa yhdessä muiden pohjoismaisten säveltäjien tekijänoikeustoimistojen kanssa. Jokaisen julkiseen levitykseen tarkoitetun cd:n, dvd:n tai muun ääni- tai kuvataallenteen tuottaja on pohjoismaissa velvollinen hakemaan NCB:ltä etukäteen luvan, jos aikoo tallentaa NCB:n edustamaa suojattua musiikkia. Mekanisointikorvaus, eli korvaus teoksen tallentamisesta äänitteelle määräytyy äänitteen nettomyyntihinnan, keston ja äänitetyypin mukaan ja myös ilmaisjakeluun tarkoitetuista äänitteistä tuottaja maksaa hinnaston mukaisen korvauksen. Vastaava tallennusmaksu koskee myös musiikin latausmyyntiä verkossa.

Synkronointikorvaus on tallentamiskorvaus teoksen liittämistä esim. tv-mainokseen tai videoelokuvaan. Tv-mainoksen tallentamiskorvaus määräytyy teoksen oikeudenomistajien vaatimusten mukaan, videoelokuvan korvaus määräytyy oman hinnastonsa perusteella. Edellä mainitut korvaukset NCB tilittää edelleen asiakkailleen puolivuositain.

Hyvitysmaksu

Kuka tahansa saa kopioida omaan yksityiseen käyttöönsä julkistettuja teoksia (musiikkia, elokuvia, tv- ja radio-ohjelmia). Tämä ns. yksityinen kopiointi perustuu tekijänoikeuslain säännökseen eikä tekijältä tarvitse kysyä kopiointiin suostumusta. Vuonna 1984 säädettiin niin sanottu kasettimaksu, jonka tarkoituksena oli taata tekijöille ja muille oikeudenomistajille sopiva korvaus yksityisen kopioinnin aiheuttamasta tekijänoikeuskorvausten menetyksestä.

EU:n tietoyhteiskuntadirektiivin voimaantulon jälkeen maksua on alettu kutsua yksityisen kopioinnin hyvitysmaksuksi. EU:n jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksen tekijän yksinoikeuteen sallia tai kieltää teoksen kappaleen valmistaminen yksityiseen käyttöön. Tekijät ja muut oikeudenomistajat saavat hyvitysmaksun kautta hyvityksen tämän vastapainoksi.

Pelkästään äänen tallentamiseen (audio) tarkoitetuista alustoista ja laitteista perityt maksut kanavoidaan musiikin oikeudenomistajille sekä heidän yhteisiin tarkoituksiinsa (tekijät, kustantajat, esittäjät, tuottajat), kun taas kuvaäänitteen (audiovisuaalinen) tallentamiseen soveltuvien alustojen ja laitteiden osalta maksu kanavoidaan myös lukuisille muille taiteenaloille ja niiden oikeudenomistajille joko individuaalisina korvauksina tai yhteisiin tarkoituksiin.

Nykyisin hyvitysmaksua kerätään tyhjien cd- ja dvd-levyjen lisäksi myös tallentavista laitteista kuten mp3-soittimista. Samoin niitä kerätään kovalevyistä. Sen sijaan musiikkipuhelimista niitä ei Suomessa edelleenkään kerätä huolimatta siitä, että musiikin laillinen kopiointi musiikkipuhelimiin on hyvin yleistä.

Hyvitysmaksua ei ole tarkoitettu hyvitykseksi musiikin laittomasta kopioinnista vaan ainoastaan laillisesta.

Hyvitysmaksujen keräämisestä vastaa Suomessa hyvitysmaksutoimisto, joka toimii Teoston yhteydessä. Tästä on ollut seurauksena se harhakäsitys, että kaikki hyvitysmaksut päätyisivät Teoston asiakkaille. Todellisuudessa musiikin tekijät ja kustantajat saavat hyvitysmaksujen kokonaismäärästä vuosittain noin neljäsosan. Musiikin esittäjät ja levy-yhtiöt saavat samoin noin neljäsosan sekä muut taiteenalat noin puolet kokonaisuudesta.

Hyvitysmaksuista noin puolet tilitetään henkilökohtaisina tilityksinä ja puolet käytetään alan yhteisiin tarkoituksiin kuten Musiikin Edistämissäätiön avustuksiin.

Tilitykset asiakkaille monta kertaa vuodessa

Teoston asiakkaana voivat olla siis säveltäjät, sanoittajat ja sovittajat, sekä musiikin kustantajat ja perinnön, testamentin tai avio-oikeuden kautta tekijänoikeuden saaneet oikeudenomistajat. Teosto tilittää näille oikeudenomistajille kuuluvat korvaukset monta kertaa vuodessa. Päätilyks on kesäkuussa.

Teoston maksamista tekijänoikeuskorvauksista pidetään asiakkaan verokortin mukainen ennakonpidätys ennen tilitystä. Teosto saa tiedon ennakonpidätyksen suuruudesta verohallinnolta sähköisesti. Jos hakee pidätykseen muutoksen, muutosverokortista pitää toimittaa kopio Teostoon.

Äänitteillä esiintyville taiteilijoille ja äänitetuottajille ei makseta korvauksia Teoston kautta, vaan edellä mainitut saavat korvauksensa esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:n kautta (ks. Gramex). Korvaukseen ovat oikeutetut ne taiteilijat ja tuottajat, jotka ovat Gramexin asiakkaita ja joiden tallennettuja esityksiä tai tuottamia tallenteita esitetään radio- ja televisiölähetyksissä tai muussa julkisessa esityksessä äänitteeltä.

Tilitykseen vaikuttavat tekijät

Teoston esityskorvausten tilityksessä käytetään tilitysalueita. Tilitysalueiden pääryhmiä ovat: radio, televisio, konsertit, muut elävän musiikin tilaisuudet, teatteri, elokuva ja online. Pääryhmän sisällä voi olla useita eri tilitysalueita. Kullakin tilitysalueella on oma jakosummansa. Tilitysalueet ja laskutusalueet ovat pääosin samat.

Jos joltakin laskutusalueelta ei saada esitysilmoituksia, se ei muodosta omaa tilitysalueutta vaan laskutetut korvaukset siirretään yhden tai useamman käytössä olevan tilitysalueen jakosummaan.

Kunkin tilitysalueen sisällä voi olla esitysryhmiä, joilla kullakin on oma esitysryhmäkerroin. Tilitysalueen jakosumma jakautuu kullekin esitykselle tämän esitysryhmäkertoimen sekä esityksen keston mukaisesti.

Kunkin tilitysalueen jakosumma muodostuu pääosin alueen laskutuksen mukaisesti. Tämän lisäksi jakosummassa voi siis olla mukana myös korvauksia sellaisilta laskutusalueilta, joilta Teosto ei edellytä esitysilmoituksia ja joista ei siksi muodosteta omia tilitysalueita.

Joissakin tapauksissa tilitysalueen jakosummaa muodostettaessa voidaan käyttää myös kertoimia tai muita perusteita, joilla tietyn musiikinkäyttäjän maksamia korvauksia jyvitetään niille eri tilitysalueille, jotka yhdessä vastaavat tältä musiikinkäyttäjältä laskutettuja korvauksia.

Tilitykset vaihtelevat suuresti eri alueilla. Esimerkiksi Televisiossa valtakunnallisella kanavalla tapahtuvan musiikkiesityksen korvaus on minuuttia kohti moninkertainen verrattuna korvaukseen pienestä konsertista.

Asiakkaan jako-osuus teoksesta määräytyy sen mukaan, miten suuren osan hän on tehnyt teoksesta: onko hän säveltäjä, sanoittaja, sovittaja vai kustantaja vai yhdistelmä edellä mainituista. Jos teos on ns. instrumentaaliteos (sanoittamaton) eikä sillä ole muita tekijöitä/oikeudenomistajia (esim. sovittaja, kustantaja), on asiakkaan jako-osuus 100 %.

Säveltäjän ja sanoittajan kesken yleisin jako on nykyisin 50/50. Teoksen eri tekijöiden välisistä jako-osuuksista tulee nykyisin sopia.

Säveltäjää ja sanoittajaa kutsutaan alkuperäisiksi tekijöiksi, kun taas sovittajaa ja kääntäjää kutsutaan muuntelijoiksi. Kun teoksessa on säveltäjän ja sanoittajan lisäksi mukana myös sovittaja tai kääntäjä, pitää alkuperäisten tekijöiden sopia, kuinka paljon he luopuvat omista osuuksistaan muuntelijan hyväksi. Ammattilaisten kesken on tavallisinta, että sekä säveltäjä että sanoittaja luovuttavat tasasuhteessa osuuksiaan sovittajalle. Yleisin jako on tällöin säveltäjä 41,67, sanoittaja 41,66 ja sovittaja 16,67. Jos

säveltäjä ja sanoittaja ovat sama henkilö, sillä ei tietenkään ole merkitystä, miltä tekijäroolilta osuudet otetaan.

Jos vuosia sitten tehty teos sovitetään uudestaan, noudatetaan uudessa versiossa nykyistä jakosääntöä kun taas teoksen aikaisempien versioiden jako on tapahtunut rekisteröintihetken jakosäännön mukaisesti. Vuoteen 1997 asti säveltäjä sai yleensä isommat osuudet kuin sanoittaja, jos teos oli kustantamaton. Jos tällainen vanha teos nyt sovitetään uudestaan ja halutaan, että uudessa versiossa säveltäjän ja sanoittajan osuus on yhtä suuri, voi käydä niin, että sovittajan osuus otetaan pelkästään säveltäjältä. Onko lopputulos oikein vai ei, se on kunkin teoksen säveltäjän ja sanoittajan keskinäinen asia. Sopimuksensa he vahvistavat hyväksymällä kukin oman prosenttiosuutensa.

Kun teoksessa on useita tekijöitä, tekee yksi heistä kaikkien puolesta verkossa teosilmoituksen. Hänen on saatava tähän ainakin suullinen valtuutus muilta tekijöiltä. Käytännössä hän voi tehdä rekisteröinnin, kun hänen tiedossaan on muiden tekijöiden CAE-numero (jokaisen Teoston asiakkaan on oma henkilökohtainen numero). Saadessaan tiedon uudesta rekisteröinnistä muut tekijät vahvistavat, onko rekisteröinti tapahtunut oikein. Jos osuudet olisivat vastoin sitä, mitä on sovittu, tulee siitä ilmoittaa Teostoon. Vaikka tekijöiden keskinäisissä jako-osuuksissa olisi kysymys rahallisesti pienistäkin summista, kannattaa ne sopia ja hoitaa huolella, etteivät pienet asiat aiheuta turhaa kitkaa.

Äänitteillä julkaistut teokset ovat usein jonkun muun kuin säveltäjän itsensä sovittamia. Alkuperäisistä tekijöistä riippuu, rekisteröidäänkö teoksesta tällöin sekä sovittamaton versio että ainakin tähän ensilevytykseen liittyvä sovitusversio. Jos molemmat versiot löytyvät Teoston rekisteristä, kohdentuu tilityksiä todennäköisesti molemmille. Tämä on oikein silloin, jos sovittamattoman version esityksissä ei sovituksista ole ollut mukana. Tämä on väärin silloin, jos sovitus puuttuu siksi, että esitysilmoitus on tältä osin puutteellinen. Jos alkuperäiset tekijät haluavat varmistaa, että ensilevytyksen sovittaja saa aina osuuden teosta esitettäessä, heidän ei tule rekisteröidä teoksesta muita kuin tämä sovitusversio.

Tilityserittelyt

Saamansa tilityksen tietoja oikeudenomistaja voi katsella verkkopalvelussa teoskohtaisesti ja tilitysalueittain.

Verkkopalvelussa näkee mm. kuinka monta kertaa kutakin teosta on esitetty eri alueilla. Näiden perusteella pystyy jonkin verran päättelemään sitä, ovatko kaikki teoksia esittävät solistit ja orkesterit tehneet esitysilmoituksen. Jos huomaa puutteita, kannattaa tehdä Teostolle reklamaatio kuhunkin tilitykseen liittyvään määräaikaan mennessä.

NCB:n tilityslistoista voi seurata mm. äänitteiden myyntimääriä sekä sitä, onko teoksia mukana karaoketallenteilla, elokuvissa tai tallennettuna tv-ohjelmiin. Suorana lähetetyistä tv-ohjelmista ei erillistä tallentamiskorvausta makseta vaan ainoastaan esityskorvaus. NCB:n tilityslistoista näkee myös esimerkiksi latausten ja striimausten määrät iTunesin ja Spotifyn musiikkipalveluissa.

Mistä Teosto tietää, mitä on esitetty ja missä?

Jotta tekijät saisivat heille kuuluvat korvaukset, Teoston täytyy tietää, mitä ja kenen teoksia on esitetty missäkin. Radio- ja tv-yritykset sekä konserttien ja erilaisten tilaisuuksien järjestäjät ovat velvollisia raportoimaan ohjelmissaan ja tilaisuuksissaan esitetystä musiikista. Raportista ilmenevät teoksen ja tekijöiden nimet ja muut tarpeelliset tiedot, jotta Teostossa osataan kohdentaa tekijöille tulevat korvaukset oikein.

Useimmiten esitysilmoituksen teosta huolehtii itse esiintyjä eli orkesteri, bändi tai muu esiintyjä, joka tietää parhaiten, mitä keikalla on esitetty. Esitysilmoitus pitää tehdä riippumatta siitä, esittääkö omia vai muiden tekemiä kappaleita. Esitysilmoitus tehdään verkkopalvelussa. Tämä esitysilmoitus (ks. Esitysilmoitus on edellytys korvauksille) sisältää mm. tiedot teoksista, tekijöistä, esityskerroista ja esityspaikoista.

Esitysilmoitus on tehtävä Teostoon määräaikana, jotta raportit ehditään käsitellä ennen tilitysajankohtaa. Aikaa on nykyisin kutakin vuosineljänneistä seuraavan kuukauden loppuun asti. Tammi-, helmi- ja maaliskuussa tapahtuneet esitykset on siis ilmoitettava huhtikuun loppuun mennessä, huhti-, touko- ja kesäkuussa tapahtuneet heinäkuun loppuun mennessä, heinä-, elo- ja syyskuussa tapahtuneet lokakuun loppuun mennessä sekä loka-, marras- ja joulukuussa tapahtuneet esitykset seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Puuttuva tai myöhästynyt esitys ilmoitus voi aiheuttaa korvausten viivästymisen tai pahimmassa tapauksessa tekijät eivät saa ollenkaan heille kuuluvia korvauksia. Ilman tietoa esitetystä ohjelmistosta Teosto ei voi jakaa korvauksia. Ensimmäinen edellytys sille, että Teosto voi tilittää tekijälle kuuluvat korvaukset, on tietysti se, että teoksista on tehty ajallaan teosilmoitus Teostoon.

Jos omaa musiikkiaan esittävä laiminlyö esitys ilmoituksen tekemisen ajallaan, on luonnollista, että hän ei reklamaation avullakaan enää voi vaatia kyseisiä tilityksiä itselleen. Tällaiset tilitykset kohdentuvat niille kyseisen tilitysalueen esityksille, jotka on ilmoitettu Teostoon ajallaan.

Mistä Teosto tietää, mitä on tallennettu äänitteille?

Äänitetuottajat tekevät ennen tallentamista tallennettavaksi aiotusta musiikista tallennuslupahakemuksen, jossa tuottaja ilmoittaa mm. teosten nimet ja oikeudenomistajat sekä äänitteiden valmistusmäärän. Tämän hakemuksen perusteella NCB laskuttaa tuottajaa voimassa olevien tariffien mukaisesti. Myös ilmaisjakeluun tarkoitettua äänitteestä on haettava tallennuslupa ja maksettava NCB:n määräämä minimikorvaus. NCB tilittää ne asiakkailleen tilitysaikataulunsa mukaisesti kahdesti vuodessa.

Lataukset ja striimaukset internetissä

Netin latausmyynnistä korvaukset NCB:lle maksaa kauppapaikan ylläpitäjä.

Teosto/NCB:llä on sopimus myös netin striimauspalveluiden ylläpitäjien kanssa. Pienempien toimijoiden kohdalla sovelletaan hinnastoa, joka löytyy Teoston verkkosivulta, kun taas Spotifyn kaltaisten suurten toimijoiden kanssa hinnat sovitaan yksilöllisesti eivätkä sopimukset ole julkisia. Musiikkia on laillisesti myös esimerkiksi YouTubessa, jonka musiikista Teosto myös maksaa korvauksia, mikäli videossa on maksullisia mainoksia.

Yleisradion, MTV3:n, Nelosen ja useimpien muiden tv- ja radiokanavien kanssa Teostolla on siis nykyisin sopimus, joka kattaa myös internetin. Näiden sopimusten mukaiset korvausmäärät ovat vähitellen kasvamassa ja samalla on yhä enemmän siirrytty musiikin käytön raportointiin ja sen mukaisiin tilityksiin. Alkuvaiheessa korvaukset esimerkiksi televisiossa tilitettiin yhtiön pääkanavan esityksille, mutta nykyisin esimerkiksi Yle Areena ja Ylen Elävä Arkisto tilitetään omina alueinaan ja Yleltä saatujen raporttien mukaisesti.

Taustamusiikin tilitys

Teostolla on sopimukset musiikin käytöstä myös monilla sellaisilla alueilla, joista esitysten raportointi ei ainakaan toistaiseksi ole järkevillä kustannuksilla mahdollista. Musiikkia kuunnellaan radiosta ja tallenteilta esimerkiksi parturi-kampaamoissa, mutta olisi kohtuutonta edellyttää, että jokainen yrittäjä raporttoisi kaikki yksittäisten teosten esitykset Teostolle. Eikä Teostollakaan edes uusimmalla tietotekniikalla olisi mahdollisuuksia raporttien käsittelyyn niin, että kustannusten jälkeen jäisi jotain tilitettävää.

Tästä syystä Teosto teettää ulkopuolisella tutkimuslaitoksella säännöllisiä puhelinhaastatteluihin perustuvia tutkimuksia siitä, mitkä ovat pääasialliset musiikin lähteet taustamusiikkia käyttävissä paikoissa kuten parturi-kampaamoissa, ravintoloissa, myymälöissä ja takseissa. Näistä paikoista kerätyt korvaukset kanavoidaan näiden tutkimusten mukaisesti lähinnä niiden radio- ja tv-kanavien tilitysten osaksi, joita taustamusiikin lähteenä eniten käytetään.

3. TEOKSIA ÄÄNITTEILLE

Tuotantoyhtiössä kiinnostutaan

Tutustumme nyt biisintekijään - fiktiiviseen herraan nimeltä Allan Breve. Hän on juuri saanut valmiiksi uuden iskelmän ja uskoo vahvasti sen käyttökelpoisuuteen musiikkibisneksessä. Vaihtoehtoina hänellä on mm. tarjota biisiä levy-yhtiöille tallennettavaksi äänitteelle ja/tai bändeille ja artisteille näiden keikkaohjelmistoon.

Allan Breve päättää tarjota biisiä levy-yhtiölle. Hän on kyseisen kappaleen säveltäjä ja sanoittaja, ja biisistään hän on tehnyt demoäänitteen, jossa hän itse esittää sen. Laadullisesti Breven demo ei ole huippuluokkaa. Sitä sen ei tarvitse ollakaan, mutta mitä parempi demo, sen parempi. Riittää kuitenkin, että demosta selviää biisin kokonaisidea ja että teksti irtoaa tuottajalle vaikeuksitta. Demon voi tehdä myös instrumentaalina, mutta melodia on syytä soittaa selkeästi, ja liittää teksti mukaan. Nykytekniikan aikakaudella on tavallista, että biisi toimitetaan mp3-äänitiedostona ja tarvittaessa teksti erillisenä pdf- tai word -tiedostona.

Allan Breve lähetti demonsa cd-levyllä levy-yhtiölle nimeltä Lastulevyt Oy ja liitti mukaan vielä laulutekstin erillisellä paperilla sekä saatekirjeen, jossa olivat lähettäjän yhteystiedot. Nuotteja ei yleensä tässä vaiheessa tarvita eikä kaikilla tekijöillä siihen ole aina resurssijakaan. Nuotti ei vaikuta biisin läpimenoon levy-yhtiössä. Tärkeintä on se, miten tuottaja ja artisti sisäistävät kappaleen.

Allan Brevellä on Teoston kanssa voimassa oleva asiakassopimus, sillä hänen kappaleitaan on esitetty julkisesti jo aiemminkin (ks. Teoston asiakkaaksi liittyminen).

Tuottajalla on ohjat käsissään

Suunnitellessaan uuden äänitteen julkaisemista Lastulevyt Oy:n tuottaja Dal Segnolla on kädet ja pää täynnä erilaisia tehtäviä (tuottajalla tarkoitetaan tässä yhteydessä siis tuotantoyhtiön nimeämää henkilöä, joka huolehtii käytännössä kaikista projektiin suoraan liittyvien asioiden järjestelyistä). Kun tuotantoyhtiö on solminut artistin kanssa levytyssopimuksen, alkaa esituotantovaihe, joka sisältää mm. budjetin laatimista, demojen kuuntelua, lupa-asioiden järjestelyä (tallennusluvat, sovitukset, käännösluvat), sovitusten tilaamista, studioaikojen ja muusikoiden varaamista jne. Varsinaisessa tuotantovaiheessa tuottajan tehtävänä on huolehtia äänitysten, miksausten ja äänitteen masteroinnin järjestelyistä ja sujumisesta sekä äänitteen toimittamisesta äänitevalmistamoon. Myös äänitteen graafisen suunnittelun ja toteutuksen järjestäminen kuuluu yleensä tuottajan tehtäviin. Siinä hänellä voi olla apunaan mainostoimiston osaava henkilökunta. Tuottajamme Dal Segno huolehtii myös markkinointiin ja jakeluun liittyvistä järjestelyistä. Isommissa levy-yhtiöissä tuottaja ei toimi useinkaan yksin, vaan tiimiin voi kuulua muutakin yhtiön henkilöstöä, kuten esim. tuotantosihteeri, tiedottaja jne.

Yhtiölle on jäätävä katetta

Ääniteprojektia suunniteltaessa tuottajan on otettava huomioon paljon erilaisia asioita, joista kokonaisbudjetti muodostuu: projektiin palkattujen henkilöiden (esim. sovittajat, muusikot jne.) palkkiot, studiovuokrat, Teoston talentamiskorvaukset, äänitteen masterointikulut, äänitteen valmistuskustannukset äänitevalmistamossa, graafinen suunnittelu ja toteutus (levyn kannet jne.), markkinointikustannukset (esim. tv- ja radio-mainonta) ja jakelukustannukset.

Jotta tuotantoyhtiö voisi jatkaa äänitteiden tuottamista tulevaisuudessakin, on yhtiön saatava tuottoa sijoitetulle pääomalle. Tämäkin on huomioitava budjettia laadittaessa. Budjetti on siis tavoite, johon pyritään. Päästäkö siihen, riippuu tietysti siitä, meneekö äänite kaupaksi kuten on suunniteltu. Äänitteellä esiintyvä artisti saa levytyssopimuksen mukaisesti oman palkkionsa tavallisesti äänitteen myynnin mukaan prosentteina äänitteen arvonlisäverottomasta nettomyyntihinnasta (esim. 5-10 %). Myös tuottajan palkkio on usein sidoksissa äänitteen myynnistä saataviin tuloihin.

Tallennuslupa ja sovituslupa

Lastulevyt Oy:n tuottaja Dal Segno oli kasannut artisti Pia Nissimolle materiaalia uutta levyä varten jo toista vuotta. Eräänä iltana hän oli taas kuunnellut suuren määrän tekijöiden lähettämiä demoja ja löytänyt niiden joukosta Allan Breven biisin, joka osoittautui tuottajan ja artistinkin mielestä varsin käyttökelpoiseksi kipaleeksi juuri tuohon Pia Nissimon levyille. Dal Segnon varmistettua Allan Breveltä, että biisi on vielä vapaa (ei siis luvattu muiden yhtiöiden tuotantoon), oli aika laittaa lupa-asiat kuntoon. Ennen kuin tuottaja Dal Segno voi tallentaa teoksia äänitteelle, hänen on haettava NCB:ltä tallennuslupa kaikille äänitteellä julkaistaville Teoston edustamille teoksille. Tallennuslupahakemuksella tuottaja ilmoittaa mm. biisien nimet ja tekijät sekä äänitteiden valmistusmäärät. Tarkkaan ottaen tallennuslupan hakevat etukäteen äänitekohtaisesti pienemmät, ns. kertatuottajat, kun taas isommat levy-yhtiöt ovat yleensä sopineet NCB:n kanssa standardituottajan asemasta, jolloin äänite voidaan julkaista ennen kuin kirjallista tallennuslupahakemusta on Teostoon tästä yksittäisestä äänitteestä tehty. Tallennuslupahakemus tehdään NCB:n verkkopalvelussa.

Ennen NCB:n lupaliikenteen hoitamista herra Dal Segno oli hankkinut niiden biisien, jotka tallennettaisiin äänitteelle ensimmäistä kertaa, tekijöiltä ensitallennuslupan. Sen siis myöntävät ensimmäisellä kerralla teoksen oikeudenhaltijat. NCB myöntää ensitallennuksen jälkeen myöhemmät samaa teosta koskevat tallennusluvut suoraan. Poikkeuksen muodostavat radio- ja tv-mainokseen sekä elokuvaan liitettävä musiikki, jolloin lupa on kysyttävä teoksen oikeudenhaltijoilta.

Käytännössä ensitallennusluvasta sovitaan Suomessa yleensä suullisesti tekijän ja levyn tuotannosta vastaavan kanssa. Usein molemmille on selvää, että tekijälle sopii teoksen ensijulkaisu juuri tällä äänitteellä ilman, että sitä erikseen edes ääneen lausutaan. Joissakin tapauksissa voi olla suositeltavaa sopia tämäkin asia kirjallisesti.

Tuottajan tulee osaltaan huolehtia, että sovittajalla on sovituslupa, mikäli teosta aiotaan muunnella alkuperäisestä. Sovituslupa anotaan kirjallisesti teoksen säveltäjältä tai kustantajalta. Jos säveltäjä on kustannussopimuksella luovuttanut kustantajalle yksinomaisen oikeuden myöntää sovituslupia, lupan myöntämisestä päättää kustantaja. Samalla tavoin käännösluvan, eli lupan tekstin kääntämiseen toiselle kielelle, päättää alkuperäisen tekstin tekijä tai kustantaja. Teosilmoitus, jolla uusi sovitus rekisteröidään Teostoon ja jonka yksi tekijöistä voi verkkopalvelussa muidenkin puolesta ilmoittaa, toimii sovituslupana ja/tai käännöslupana (sinänsä sovitus- tai käännöslupa ei välttämättä merkitse sitä, että sovittaja tai kääntäjä saa osuuksia kappaleen esitys- ja tallentamiskorvauksista, vaan biisin oikeudenhaltijat voivat antaa sovitus- tai käännösluvan ilman osuuksiakin).

NCB:n laskuttama tallentamiskorvaus

Tallennuslupahakemuksella tuottaja siis ilmoittaa NCB:lle mm. tallennettavaksi aiotut biisit tekijöineen sekä äänitteiden valmistusmäärät. Suoritettuaan NCB:lle tallentamiskorvauksen, joka riippuu valmistusmääristä, musiikin kestosta äänitteellä, äänitteen arvonlisäverottomasta tukku- tai vähittäismyyntihinnasta (riippuu siitä, myydäänkö äänitettä jakelijalle vai suoraan kuluttajalle) sekä äänitetyypistä (cd, kasetti, cd-single jne.), tuottajalla on lupa tilata levyt äänitemonistamosta. Koska Lastulevyt Oy myy äänitteen jakelijan kautta, korvaus määräytyy arvonlisäverottoman tukkuhinnan mukaan. Jos äänitettä myydään suoraan kuluttajalle, tallentamiskorvaus määräytyy verottoman kuluttajahinnan mukaan.

Äänitys, miksaus ja masterointi - tärkeät työvaiheet

Kun tuottaja on hoitanut biisien paperiasiat kuntoon ja sovittajat ovat tehneet omat osuutensa bändiharjoituksia myöten ja kun mainostoimisto on saanut tehtäväkseen äänitteen visuaalisen osuuden, on aika pistää biisit purkkiin. Yleensä se käy niin, että bändi tai sen osa soittaa studiossa biisin perustaustat sovittajan ja tuottajan ohjeiden mukaan ja laulaja voi laulaa mukana ns. demolaulun. Loput osuudet, vaikkapa puuttuvat lyömäsoitinosuudet tai torvifillit voidaan äänittää viimeiseksi, kuten myös lopullinen artistin lauluosuus. Äänityksestä vastaa yleensä studion oma äänittäjä tai sitä varten palkattu ulkopuolinen äänittäjä. Kun kaikki osuudet on äänitetty, suoritetaan miksaus, jossa äänen eri elementit (äänenvoimakkuus, äänenväri, panorointi, efektit jne.) säädetään halutun mukaisiksi. Miksausun voi suorittaa äänittäjä ja tuottaja yhdessä, tai sitä varten on voitu palkata ulkopuolinen miksaaja. Usein myös sovittaja tai bändilevyä tehtaessa bändin jäsenistöä osallistuu miksauskeen.

Nykyään levy-yhtiöt usein teettävät äänitteelle tulevat biisit masterointia vaille valmiiksi esimerkiksi sovittajan kautta. Sovittajalla voi olla oma yritys, joka äänittää ja miksaa sovitut biisit tuottajan toiveiden mukaisesti. Tuottaja ostaa valmiin ja miksatun biisin sovittajalta ja maksaa tälle sovitun korvauksen, joka sisältää mm. studiovuokrat (äänittäjineen) sekä muusikoiden ja sovittajan palkkiot. Jokaisella biisillä voi näin olla oma tuotantotiiminsä. Edellä kuvattu esimerkki pätee erityisesti iskelmämusiikin puolella ja ennen kaikkea yksittäisten artistien levyprojekteissa. Nykytekniikka - erityisesti tietoteknisellä puolella - on mahdollistanut sen, että monissa kotistudioissa voidaan tuottaa teknisesti erittäin laadukkaita äänitteitä, eikä aina ole tarpeen käyttää erillisiä kaupallisia studioita.

Kun kaikki biisit ovat valmiina, tehdään vielä lopullinen koko äänitteen masterointi, jossa määrätään mm. kappalejärjestys ja viimeistellään äänite teknisesti lopulliseen, kopioitavaan muotoon. Usein, jos äänitteelle tulevat kappaleet on äänitetty ja miksatu eri studioissa, niiden ääniteknisissä tasoissa voi olla vaihteluita. Nämä tasoitetaan masterointivaiheessa. Valmis master –tiedosto (wav) toimitetaan tämän jälkeen äänitevalmistamoon, jossa masterista valmistetaan tuottajan haluama määrä äänitteitä. Jos tuotantomäärä on suuri (yli 300 kpl), masterista tehdään äänitteen puristusta varten ns. lasimaster. Kun levyihin sekä niiden koteloihin on tehty tarvittavat painatukset asiaan kuuluvissa laitoksissa (äänitevalmistamot, painotalot), tuote alkaa olla markkinointia ja jakelua vaille valmis. Jakeluyhtiöt hoitavat äänitteiden toimittamisen

myyntiin jälleenmyyjille - siis musiikkiliikkeille, tavarataloille jne. Nykyään äänitteitä myydään lisääntyvästi myös internetin välityksellä, jolloin albumista voi ostaa myös yksittäisiä biisejä.

ISRC-tallennekoodi yksilöi teoksen

Tuottajan tehtäviin kuuluu huolehtia myös siitä, että jokainen äänitteelle tallennettava teos saa oman ISRC-tallennekoodin (The International Standard Recording Code). ISRC on kansainväliseen standardiin perustuva maailmanlaajuinen äänitteiden numerointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on helpottaa äänitteiden esityskäytön hallinnointia ja piratismiin valvontaa. Suomessa ISRC-koodin saa Suomen Musiikki tuottajat ry:ltä ja koodi merkitään teoskohtaisesti äänitteen etikettiin ja koteloon sekä digitaalisessa muodossa digitaalisiin äänitteisiin.

Teosilmoitus ja ääniteilmoitus

Tekijämme Allan Breve oli tehnyt biisistään teosilmoituksen Teostolle jo heti kun alkoi näyttää varmalta, että teos päättyy äänitteelle. Teosilmoitus Teostolle on ehdoton edellytys sille, että biisistä voi saada esitys- ja tallentamiskorvauksia. Kun levy-yhtiö ottaa biisin julkaistakseen ja sovituttaa sen, tehdään uusi teosilmoitus – jos teos on jo ilmoitettu ilman tätä sovittusta – sillä myös sovittaja voi saada osan esitys- ja tallentamiskorvauksista edellyttäen, että sovittajan luova panos ylittää sovitukselle asetetut vaatimukset (sovittajan luova panos teoksen uuteen asuun on selvästi tunnistettavissa) ja biisin säveltäjä tai kustantaja (kustannussopimuksesta riippuen) myöntää sovitusluvan lisäksi sovitusosuuksia.

Teosilmoituksella ilmoitetaan mm. kappaleen nimi, kesto, säveltäjä, sanoittaja, sovittaja ja kääntäjä. Teosilmoituksessa ilmoitetaan eri tekijöiden väliset prosentuaaliset suhteet, joiden perusteella kyseiselle biisille kertyvät esitys- ja tallentamiskorvaukset jaetaan.

Kustantaja saa korvauksensa (maksimissaan yleensä 1/3) saman biisin kaikkien versioiden esityksistä kustannussopimuksessa määrätystä ajankohdasta lukien (ks. Kustannussopimus). Teosilmoituksen täyttäminen kuuluu ensisijaisesti teoksen oikeudenomistajien tehtäviin, mutta joskus käytännön järjestelyistä voi huolehtia tuottaja. Teoston verkkopalvelussa teoksen voi ilmoittaa vain joku sen tekijöistä tai teoksen kustantaja.

Tuottaja Dal Segnon tehtäviin kuuluu myös ääniteilmoitus, jolla hän ilmoittaa Gramexille äänitteen eri biiseissä esiintyvät taiteilijat (kapellimestari, solisti, muusikot, taustalaulajat) raitakohtaisesti. Gramex on esiintyvien taiteilijoiden ja äänitetuottajien tekijänoikeusjärjestö, joka tilittää ääniteilmoituksen perusteella esim. radioasemilta äänitteiden soitoista perimänsä korvaukset asiakkailleen. Korvaukset jakautuvat taiteilijoiden kesken Gramexin oman jakosäännön mukaisesti.

Muuttujiakin tietysti on...

Jokainen ääniteprojekti on oma luku sinänsä. Kokonaiskustannukset voivat vaihdella suurestikin sen mukaan, kuinka paljon satsataan "oikeisiin" soittajiin, studioaikaan, äänitteen graafiseen puoleen (esim. cd-kotelon infolehtiseen kuvineen ja väreineen), markkinointiin jne. Paljon erilaisia akustisia soittimia sisältävän äänitteen musiikkopalkat ovat tietenkin aivan eri luokkaa kuin muutamalla studiomusiikolla hoidetut taustaosuudet puhumattakaan äänitteestä, jossa esiintyjänä on tuotantoyhtiön kanssa levytys sopimuksen solminut bändi. Äänitystapahtumasta ei tällöin yleensä makseta bändin jäsenille erillistä korvausta, vaan he saavat palkkionsa sopimuksen mukaisesti levymyyntirojalteina. Joskus tällainen bändi saattaa kuitenkin viettää aikaa studiossa kauemmin kuin oli suunniteltu. Tämä nostaa tietysti kustannuksia. Tuottajan on pidettävä huolta siitä, että myös studioajan käytön suhteen liikutaan budjetin sallimissa rajoissa.

Itse tuotettu äänite

Itse tuotetulle äänitteelle tallennettavan suojatun musiikin tallentamista koskevat samat säännöt ja ehdot, kuin jos äänite olisi tehty ulkopuolisen levy-yhtiön kautta. Siten omatuotantona tehdyn äänitteen tuottajana toimivan henkilön on huolehdittava tallennuslupahakemuksen ja ääniteilmoituksen tekemisestä (ks. Teosilmoitus ja ääniteilmoitus). Unohtaa ei sovi myöskään tarvittavia teosilmoituksia, mahdollisia ensitallennus-, sovitus- ja käännöslupia sekä ISRC-tallennekoodeja.

NCB laskuttaa vain hallinnointikulut, jos tallennettavan äänitteen teoksissa ei ole muita tekijöitä ja painosmäärä on enintään 5 000 kappaletta. Katso NCB:n verkkosivuilta tarkemmat ohjeet ”Julkaisetko omaa musiikkiasi”.

Nykyään on yleistä, että yksittäinen taiteilija tai ryhmä tuottaa valmiin masteräänitteen ja luovuttaa sen sopimusta ja siihen liittyvää korvausta vastaan levy-yhtiölle. Tällöin äänitetuottajan oikeudet voivat siirtyä levy-yhtiölle tai levy-yhtiö voi toimia ainoastaan jakelijana.

MES:ltä tukea, Gramexilta korvauksia

Tuotantoyhtiön tai muun äänitteen tuottajan on mahdollista saada tuotantotukea MES:ltä eli Musiikin Edistämissäätiöltä. Tuki on projektikohtainen ja kohdistuu äänitteen masterin valmistuskuluihin. Äänitteen tuottajalle - siis tuotantoyhtiölle tai muulle äänitteen valmistuskustannuksista vastaavalle - tulevat lisäksi Gramexin maksamat esityskorvaukset äänitteen radio- ja televisioesityksistä sekä muusta julkisesta esittämisestä. Äänitteen tuottajana studiossa toimiva henkilö (ns. taiteellinen tuottaja) ei ole oikeutettu Gramex-korvaukseen, ellei hän vastaa äänitteen valmistuskustannuksista.

Markkinointi on osa tuotetta

Jos äänitteen valmistusprojekti on edennyt suunnitelmien mukaisesti, tuottaja Dal Segno voi hymyillä kilpaa artisti Pia Nissimon kanssa levynjulkistamistilaisuudessa, jonne on kutsuttu eturivin mediaväkeä. Julkisuus on tarpeen, sillä muuten äänite saattaa jäädä levy-yhtiön tai jakelijan varastoon pölyyntymään. Jossain yhteydessä on arvioitu, että jos levyn valmistuskustannukset ovat vaikkapa 17 000 euroa, markkinointiin on satsattava uuden artistin kohdalla saman verran, jotta äänitettä saataisiin myytyä ja levy-yhtiöllä olisi toimintaedellytyksiä jatkossakin. Totuuden nimessä on todettava, että usein markkinointipanokset jäävät paljon pienemmiksi.

Pelkkä levynjulkistamistilaisuus ei riitä - varsinkaan, jos kyseessä on debyyttilevynsä julkaissut artisti tai bändi. Markkinointiin kuuluvat olennaisena osana esimerkiksi promoäänitteiden levitys radioasemille ja muille tiedotusvälineille, tv- ja radiomainoskampanjat, lehti-ilmoitukset, haastattelut sekä promokiertueet ja muut esiintymiset. Tietoa levitetään tehokkaasti myös internetissä (artistin/bändin kotisivut, FaceBook, YouTube, Twitter jne.) Isommissa levy-yhtiöissä markkinointia ja tiedotusta hoitavat yleensä sitä varten erityisesti palkatut henkilöt. Joillakin artisteilla ja bändeillä voi olla jopa oma manageri, joka hoitaa esiintyjien puolesta tiedottamiseen, markkinointiin ja keikkajärjestelyihin liittyviä asioita. Nykyään on myös useita pieniä pr-yrityksiä, jotka hoitavat pienempien levy-yhtiöiden markkinoinnin kuten promojakelun tiedotusvälineille ja levynjulkareiden järjestämisen.

4. TEKIJÄLLE KORVAUKSIA TEOSTOSTA

Esityskorvaukset

Esityskorvausten (radio, tv, konsertit, keikat ym) osalta tekijämme Allan Breve voi odotella Pia Nissimon levyllä julkaistusta biisistään satoa seuraavasti:

- yksityiset paikallisradiot (ja radioketjut kuten Iskelmäradio), Radio Nova ja suuret konsertit; vuoden alkupuoliskon esitykset joulukuussa ja vuoden jälkipuoliskon esitykset seuraavan vuoden kesäkuussa,
- muut esitykset (tv, Ylen valtakunnalliset kanavat ja maakuntakanavat, pienemmät konsertit, tanssikeikat ym); esitysvuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Allan Breven saamaan esityskorvauksen määrään vaikuttaa myös tekijän jako-osuus. Kun herra Breve on kyseisen kappaleen säveltäjä ja sanoittaja, ja kun teos on sovitettu ja kustannettu, ovat eri oikeudenomistajat sopineet teokselle kertyneistä esityskorvauksista seuraavanlaiset osuudet: Allan Breve 55,56 %, sovittaja 11,11 % ja kustantaja 33,33 % (ks. Teoston tilitys- ja jakosääntö).

Tilitettävään summaan vaikuttavat siis seuraavat tekijät: tilitysalue, teoksen esityskerrat, esityksen kesto ja jako-osuus. Kultakin tilitysalueelta saatu korvaussumma jaetaan niiden teosten kesken, jotka sillä alueella on esitetty. Summa jaetaan teosten esityskertojen ja keston suhteessa. Lisäksi joillakin tilitysalueilla on käytössä sisäisiä kertoimia.

Ellei teoksen esityksen kesto käy selvästi ilmi esitysilmoituksesta, tilityksen perusteena on alkuperäisen teosilmoituksen mukainen kesto. Elävän musiikin esityksissä kesto on yleensä teosilmoituksen mukainen kesto. Runsaasti improvisointeja sisältävien teosten kesto otetaan tilityksessä huomioon seuraavasti:

- radio- ja televisioesitykset ilmoitettujen kestojen mukaisesti,
- muut esitykset enintään 6 minuutin kestoisina, jollei tekijä pysty osoittamaan teoksen nuotintetun osan olevan tätä pitempi.

Niiltä alueilta, joilta ei saada esitysilmoituksia, tilitys maksetaan muiden alueiden esitysilmoitusten perusteella. Näiden esitysilmoitusten valinta perustuu mm. musiikin käyttölähteitä selvittäviin tutkimuksiin ja tietoihin. Tavoitteena on, että tilitys vastaa teosten käyttöä niin hyvin kuin se on käytettävissä olevien tietojen ja arviointiperusteiden mukaan mahdollista. Teoston teettämässä tutkimuksissa voidaan selvittää esim. sitä, mitkä radiokanavat ovat parturien ja kampaamoiden pääasialliset musiikin käyttölähteet. Mitä suosituampi jokin radiokanava kyselyn mukaan on, sitä suurempi osa näiden yritysten Teostolle maksamista korvauksista tilitetään tämän radiokanavan esitysraporttien mukaisesti.

Korvaukset tilitetään samoin perustein sekä koti- että ulkomaisille oikeudenomistajille.

Kunkin tilitysalueen tilitettävään summaan lasketaan tilitysalueen esitystulot, johon lisätään osuus Teoston korko- ym. tuloista. Summasta vähennetään kunkin tilitysalueen hallinnoinnista aiheutuvat kulut sekä osuus kaikkiin tilitysalueisiin kohdistuvista yhteisistä kuluista. Näin saadaan tilitysalueen nettotulo, josta vielä vähennetään pidätys suomalaisen musiikin edistämiseen (ns. kansallisiin varoihin). Lopuksi lisätään vielä osuus tilinpäättösiirroista, millä tarkoitetaan edelliseltä tilityskaudelta mahdollisesti siirtyneitä tilityksiä.

Ne periaatteet, joiden mukaisesti Teoston esityskorvausten tilitys muodostuu, voivat tuntua monimutkaisilta, mutta loppujen lopuksi pyrkimyksenä on mahdollisimman oikea Teoston keräämän korvauksen ja tilityksen vastaavuus. Eli jos Teosto on jostakin esityksestä laskuttanut euron, tavoitteena on tilittää siitä euro miinus hallinnointikulut, nykyisin noin 15 senttiä sekä lisäksi 7,7 senttiä suomalaisen musiikin edistämiseen.

Teoston tilitykset tapahtuvat jäsenkokouksen hyväksymien tilitys- ja jakosääntöjen mukaan. Kulloinkin voimassaolevat säännöt saa asiakas pyydettyäessä Teostosta ja verkkopalvelusopimuksen tehneillä on siihen pääsy myös internetin välityksellä.

Allan Breven kipaletta esitettiin muutaman kerran radiossa myös Ruotsissa, Saksassa ja Australiassa. Teostolla on yhteistyöjärjestöjä ympäri maailmaa, joten tekijämme saa osuutensa esityskorvauksista myös ulkomailla tapahtuvista esityksistä. Ulkomaisia esityskorvauksia tilitetään asiakkaille neljä kertaa vuodessa: huhti-, kesä-, loka- ja joulukuussa.

Tallentamiskorvaukset

Teosto on siirtänyt asiakkaidensa tallentamisoikeuksien hallinnoinnin Nordisk Copyright Bureaulle (NCB), jonka siis omistavat yhdessä kaikki pohjoismaiset säveltäjien tekijänoikeustoimistot. Tallentamiskorvaukset jakautuvat kahteen osaan: mekanisointikorvaukseen eli valmistusmäärään perustuvaan korvaukseen sekä synkronointikorvaukseen eli korvaukseen teoksen tallentamisesta esimerkiksi videoelokuvaan tai tv-mainokseen. Tallentamiskorvaukset tilitetään oikeudenomistajille puolivuositain kesäkuussa ja joulukuussa.

Pia Nissimon äänitteen tuotantoyhtiö Lastulevyt Oy on siis velvollinen suorittamaan NCB:lle tallentamiskorvauksen tallentaessaan Teoston edustamaa musiikkia äänitteelle. Myös pelkkään ilmaisjakeluun valmistetuista äänitteistä tulee tuottajan suorittaa tariffin mukainen tallentamiskorvaus. NCB pidättää näin kerätyistä korvauksista itselleen provision ja tilittää loput teosten oikeudenomistajille heidän osuksiensa suhteessa. Näin tekijämme Allan Breve saa äänitteelle tallennetusta biisistään korvauksia äänitteen valmistusmäärien mukaan. Esityskorvausten ja tallentamiskorvausten tekijäkohtaiset jako-osuudet ovat tässä esimerkissämme samat. Jos teos sisältää vapaita osuuksia (esimerkiksi sävel on kustannettu, mutta teksti ei), esityskorvausten jako-osuus poikkeaa tallentamiskorvausten jako-osuudesta.

Muita Teoston maksamia korvauseriä

Tekijämme Allan Breve saa Teoston kautta myös ns. hyvitysmaksukorvauksen. Tällä pyritään korvaamaan hänelle yksityiskäyttöön tapahtuvaa kotiäänittämistä. Korvauksen saaminen edellyttää, että tekijämme biisiä on esitetty radiossa tai tv:ssä ja se on tallennettu ääni- tai kuvanauhalle yksityiseen käyttöön.

Tekijämme saattaa saada korvauksia myös elokuvatilityksestä, joka jakaantuu teatterielokuvatilitykseen ja televisioelokuvatilitykseen.

Tekijä saattaa myös saada lainauskorvauksia siitä, että hänen teoksiaan on lainattu kirjastossa äänitteellä tai nuottina.

Teosto pidättää asiakkailleen maksettavista tekijänoikeuskorvauksista asiakkaan veroprosentin mukaisen ennakonpidätyksen. Korvauksista ei makseta työttömyysvakuutus-, eläke- tai sosiaaliturvamaksuja (ks. Musiikintekijän verotus).

Singer-songwriterille vielä lisää liksaa

Olettakaamme, että tekijämme Allan Breve onkin säveltäjä-sanoittaja -ominaisuuksiensa lisäksi myös levy-yhtiön tuottamalla äänitteellä esiintyvä artisti - singer-songwriter. Hän on silloin levytyssopimuksen solmittuaan oikeutettu sopimuskohtaiseen levymyyntirojaltiin. Jos tämä laulaja-lauluntekijämme on vielä suhteellisen ahkera esiintyjä, tulevat päälle vielä keikkalixsat. Esitys- ja tallentamiskorvauksetkin lisääntyisivät Pia Nissimon levyn esimerkkiin verrattuna, sillä aika usein singer-songwriterilla on kyntensä pelissä - jos ei nyt aivan kaikissa, niin melkein kaikissa levyn biiseissä. Kun biisejä esitetään äänitteeltä, myös Gramex muistaa singer-songwriteria. Hänhän on äänitteellä esiintyvä taiteilija.

5. MUSIIKINKUSTANNUSSOPIMUS

Kustantajalle osa taloudellisista oikeuksista

Kun teos on syntynyt, sen tekijänoikeudet omistaa tekijä/tekijät. Tekijä voi luopua omista taloudellisista oikeuksistaan sopimuksella, joka muodostaa kumppanuussuhteen kustantajan kanssa. Tämän kumppanuuden synnyttäminen on molempien osapuolien suunnalta vapaaehtoista, ja se vaatii syntyäkseen kustannussopimuksen, jossa määritellään sopimussuhteen sisältö.

Kustannussopimuksessa sovitaan tiettyjen tekijälle kuuluvien oikeuksien luovuttamisesta kustantajalle sekä luovuttamisen vastineeksi sovituista teoksen julkaisemista koskevista kustantajan toimenpiteistä ja korvauksista sekä korvausten jakautumisesta tekijän ja kustantajan välillä.

Sopimuksen sisältö

Kustannussopimuksessa sovitaan sopimusalueesta, alikustantamisesta, sopimusajasta, esitys- ja tallentamiskorvausten jakautumisesta, esityskorvausten tilittämisestä kustantajalle sekä teoksen oikeuksien hallinnoinnista.

Mikäli kustannussopimus kattaa myös graafiset oikeudet, sopimuksessa sovitaan myös aineiston toimittamisesta, teoksen saatavuudesta, julkaistavan aineiston muodosta, teoksen painoksesta ja hinnasta, oikeudesta luovuttaa julkaisuoikeuksia eteenpäin, vapaakappaleista sekä kustantajan maksamista korvauksista tekijälle.

Lisäksi sopimuksessa käsitellään muut sopimusehdot, joissa määritellään kustantajan tekemä tilitys, asiakirjojen tarkastusoikeus, sopimuskohteen edelleenluovutusosoikeus, sekä sovitaan mahdollisesti muista asioista. Sopimuksen lopussa käsitellään molempien osapuolien purkuoikeus, sekä miten mahdolliset erimielisyydet käsitellään.

Manus

Tekijä/tekijät voivat pitää teoksensa myös kustantamattomana, ns. manuksena. Siinä tapauksessa tekijä saa teoksen tekijänoikeuskorvaukset kokonaisuudessaan itselleen, mutta toisaalta jää ilman kustantajan tarjoamia etuja ja palveluja.

Kustantajan tehtävät

Perinteisesti kustantajan tehtävänä on ollut nuottien julkaiseminen ja levittäminen. Nykyisin kustantaja voi myös sitoutua työskentelemään teoksen hyväksi niin, että teoksesta syntyy tallentaminen kaupallisesti julkaistavalle äänitteelle. Jos tekijä tekee tämän työn itse, on manus hänelle luonnollinen vaihtoehto. Näin on myös silloin, kun bändi tai artisti esittää omia biisejään, eikä tavoitteena ole levittää niitä muiden esitettäväksi.

Kustantajan tärkein tehtävä on saattaa teos yleisön saataville huolehtimalla musiikin kaupallisesta levittämisestä kotimaassa ja ulkomailla. Kustantaja levittää ja edistää teosta saamalla aikaan teoksesta tehtyjä kaupallisia levytyksiä ja synkronointeja (liittäminen kuvatallenteille), myymällä ja vuokraamalla nuotteja sekä hankkimalla teokselle julkisia esityksiä konserteissa, radiossa ja televisiossa.

Moraaliset oikeudet säilyvät tekijällä

Kustannustoiminnan perustana ovat sopimuksella luovutetut tekijänoikeudet. Moraalisia oikeuksia ei kuitenkaan voida luovuttaa kustannussopimuksella. Ne säilyvät tekijällä ja hän valvoo niitä itse. Moraalisiin oikeuksiin kuuluvat oikeus tulla mainituksi teoksen tekijänä (*isyys-oikeus*) sekä oikeus estää teoksen muuttaminen ja yleisön saataviin saattaminen tavalla, joka loukkaa tekijän taiteellista arvoa tai omintakeisuutta (*respekti- eli kunnioittamis-oikeus*).

Kustannussopimuksella tapahtuva tekijänoikeuden luovutus on luonteeltaan yksinomainen, mikä tarkoittaa sitä, että tekijä ei voi luovuttaa kustannusoikeutta samanaikaisesti kahdelle tai useammalle kustantajalle.

Mallikustannussopimus ja musiikinkustantamisen hyvä käytäntö

Musiikin kustannustoiminnan alalla on olemassa vakiintunut tapa laatia kirjalliset sopimukset. Tämä on molempien osapuolten etu. Kustannussopimusta laadittaessa voidaan käyttää mallina Suomen Musiikkikustantajat ry:n, Suomen Säveltäjät ry:n ja Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:n suosittelemaa mallikustannussopimusta. Sopimus tarjoaa luotettavan pohjan yksittäiselle tekijälle ja kustantajalle. Lisäksi samat järjestöt ovat sopineet alan pelisäännöistä laatimalla yhteisen ohjeen: Musiikinkustantamisen hyvä käytäntö. Sitä ja mallikustannussopimusta voi tilata mm. edellä mainituista yhdistyksistä (ks. Musiikinkustantamisen hyvä käytäntö, Musiikinkustannussopimus).

Kustantajalle kolmasosa

Jotta Teosto voisi tilittää korvaukset tekijälle ja kustantajalle oikein, teos on rekisteröitävä. Se tapahtuu tekemällä *teosilmoituksen* Teoston verkkopalvelussa. Kun teos on kustannettu, teoksen esitys- ja/tai tallentamiskorvaukset tilitetään tekijälle ja kustantajalle. Tilitettävien osuuksien suuruus määräytyy Teoston jakosäännön perusteella. Kustantajan osuus on enintään 33,33 %, mitä se myös on, mikäli sopimuksessa ei ole muuta mainittu.

Kun kustantaja myy nuotteja, saavat tekijät vakiintuneen käytännön mukaisesti nuotin arvonlisäverottomasta nettomyyntihinnasta yhteensä 10%. Kustantajasta ja tekijästä riippuen voi tekijä lisäksi saada kustannussopimuksen solmimisesta myös erillisen korvauksen.

Alikustantaminen

Jos sopimuksessa on valittu sopimusalueeksi jokin muu kuin pelkkä Suomi, kustantaja on oikeutettu solmimaan alikustannussopimuksia ulkomaisien kustantajien kanssa, mikäli asiasta on näin sovittu kustannussopimuksessa. Alikustantaminen on tarpeellista tilanteessa, jossa on tarve edistää teoksen levyttämistä tai jo tehdyn levytyksen esittämistä ja/tai synkronointia, mainoskäyttöä jne. alikustantajan toimesta ko. kohdemaassa, tai siitä on tarkoitus luoda kohdemaassa nuotti (tai jokin muu graafinen esitys). Alikustantaminen usein nostaa kustantajien yhteenlaskettua prosenttiosuutta, kuitenkin maksimissaan 50 %:iin koko teoksen tekijänoikeuskorvauksista. Tästä maksimista voidaan myös sopia erikseen kustannussopimusta tehtäessä esimerkiksi kirjaamalla tekijälle sovittu minimiosuus sopimukseen (tai alikustantamisesta syntyvä kustantajien yhteenlaskettu maksimiosuus).

Tallisopimus

Tekijän ja kustantajan välillä voidaan sopia myös määräaikainen sopimus, jonka aikana tekijä kustannuttaa kaikki syntyneet uudet teoksensa kustantajalla ja saa vastineeksi kustantajalta taloudellista hyötyä kuten ennakoita myöhempiä tekijänoikeustuloja vastaan. Tällaista sopimusta kutsutaan house writer - sopimukseksi. Suomeksi käytetään myös nimitystä tallisopimus.

6. ESITYSILMOITUS ON EDELLYTYS KORVAUKSILLE

Teoston verkkopalvelusopimus

Tekijälle voi kertyä vuoden mittaan esityskorvauksia radio-, tv- ja konserttiesityksien lisäksi myös esimerkiksi erilaisista huvitilaisuuksista ja tansseista. Bändit ja artistit tekevät esittämästään ohjelmistosta esitysilmoituksen Teostolle. Tämä on edellytys sille, että tekijät voivat saada heille kuuluvat esityskorvaukset.

Esiintyjät voivat tehdä Teoston kanssa verkkopalvelusopimuksen, ja tehdä näin esitysilmoitukset sähköisesti neljästi vuodessa Teoston määräämän aikataulun mukaisesti. Jos käytössäsi on pankkisi antamat käyttäjätunnukset, voit solmia verkkopalvelusopimuksen sähköisesti Teoston verkkosivulla. Saat verkkoasiointiin tarvittavat tunnukset ja salasanan sähköpostitse. Verkkopalvelusopimuksen voi solmia bändin tai orkesterin jäsen, yksittäinen artisti tai dj. Esitysilmoituksen voi tehdä valtakirjalla myös esim. ohjelmatoimisto, kustantaja ja levy-yhtiö.

Esitysilmoitus sisältää tiedot mm. esiintyjistä, yhteyshenkilöstä, esitetystä ohjelmistosta (biisien nimet ja tekijät) sekä esityskerroista erilaisissa tilaisuuksissa.

Esitysilmoitus on tehtävä ajallaan

Joskus voi käydä niin, että joistakin keikoista jäävät tekijämme esityskorvaukset tulematta. Siihen on olemassa yleensä hyvinkin luonnollinen selitys. Suurimmassa osassa tapauksista on käynyt niin, että esiintyjä ei ole toimittanut esitysilmoitusta Teostoon tai on ehkä toimittanut, mutta ilmoitus on mennyt perille Teoston määräämän takarajan jälkeen. Voi myös olla, että teos on jostain syystä jäänyt pois esitysilmoituksesta. Jos tekijämme tietää, että hänen biisiään on esitetty, mutta esityskorvausta ei ole tullut, hän voi tehdä reklamaation Teostolle. Tämän jälkeen Teosto pyytää puuttuvat esitysilmoitukset asiaan kuuluvilta tahoilta ja tilittää ne seuraavan vastaavan tilityksen yhteydessä. Myös reklamaation toimittamiselle on asetettu Teostossa takaraja, joten tilityksraportti on syytä tarkistaa Teoston verkkopalvelusta heti tilityksen saavuttua. Musiikintekijän on kuitenkin aivan ensimmäiseksi varmistuttava siitä, että teoksesta on toimitettu asian mukainen teosilmoitus ajallaan Teostoon.

Jos teoksesta ei ole tehty teosilmoitusta, mutta teosta on esitetty julkisesti, ja esityksistä on raportoitu Teostolle, verkkopalvelusta löytyy Teokset –kohdasta puuttuvat teosilmoitukset. Teosilmoitus on tällöin syytä tehdä heti jotta tekijä/tekijät saivat heille kuuluvat korvaukset.

Tekijäkin voi paimentaa esittäjiä

Valveutunut musiikintekijä voi opastaa bändejä tai muita esiintyjä esitysilmoituksen toimittamisessa, ja tällä tavoin varmistaa jo ennakkoon, että esityskorvaukset tulevat oikeaan osoitteeseen ja vieläpä ajallaan. Ei ole lainkaan nolo tilanne tiedustella artistilta tai orkesterin yhdyshenkilöltä, onko Teoston esitysilmoitus tuttu juttu ja varmistaa, että tekijän teos on mukana asiaan kuuluvalla tavalla, ja että esitysilmoitus tehdään Teoston verkkopalvelussa määräpäivään mennessä. Valitettavasti edelleenkin löytyy artisteja ja bändejä, jotka eivät syystä tai toisesta ymmärrä tehdä esitysilmoituksia. Esitysilmoitus on nykyisin helppo tehdä, joten tekemättä jättämisen syy on yleensä välinpitämättömyys, laiskuus tai tiedon puute.

7. MUSIIKINTEKIJÄN VEROTUS

Kuitit hankinnoista talteen

Musiikintekijälle ja -esittäjälle muodostuu toiminnastaan paljon erilaisia kuluja jotka voi vähentää verotuksessa. Näitä tulonhankkimiskuluja ovat mm. työhuonekulut (verotuksessa työhuonevähennys), matkakulut, työhuoneen materiaali- ja tarvikkeet, laitekulut (soittimet, studiolaitteet, atk –laitteet) ja oheistarvikkeet, puhelin- ja tietoliikennekulut, kotisivukulut, musiikkilehdet, kirjat, nuotit ja äänitteet. Jos olet Elvis ry:n jäsen, myös jäsenmaksu on vähennyskelpoinen. Vähennykset kannattaa kuitenkin suhteuttaa uskottavasti musiikin tekemisestä saatuihin tuloihin. Jos musiikin tekemisestä saamasi korvaus on vuosittain vain pieni osa verrattuna tulonhankkimiskuluihisi, saattaa verottaja tulkita musiikin tekemisesi harrastukseksi, ja harkita vähennyksien määrää pienemmäksi.

Musiikintekijöitä, jotka saavat tekijänoikeuskorvauksia Teostolta, verotetaan henkilökohtaisen veroprosentin mukaisesti. Teosto saa verottajalta verokortin tiedot suoraan, joten verokorttia ei tarvitse Teostoon toimittaa, ellei ole hakenut siihen muutosta.

Veroilmoituksessa ei ilmoiteta tekijänoikeuskorvauksia, sillä verottaja saa Teostolta tiedon maksetuista korvauksista ja ennakonpidätyksestä. Teoston verkkopalvelusta voi tarkistaa maksetut korvaukset ja ennakonpidätykset, joten asiakkaalla on mahdollisuus laskea lopullinen verotuksensa veroilmoituksen yhteydessä. Tällä on merkitystä esimerkiksi kalustosta tehtävien poistojen kannalta.

Sellaisena vuonna, jolloin tekijänoikeuskorvauksia on kertynyt vähemmän, kannattaa poistojakin jaksottaa pienemmiksi. Poiston maksimimäärä on 25 % laitekohtaisesti hankintahinnaltaan arvokkaammista laitteista. Alle 1000 euron laitteet voi tarvittaessa poistaa kokonaan samana verovuotena. Toki nämäkin laitteet ja tarvikkeet voi jaksottaa useammalle vuodelle, mutta esim. toimistotarvikkeet ja piuhat poistetaan kokonaan vähäisen hankintahintansa vuoksi.

Musiikintekijän kannattaa varsinaisen veroilmoituslomakkeen lisänä käyttää verohallituksen lomaketta 15 (taiteilijana ja freelancena toimivan henkilön ilmoitus). Siinä on kätevä ilmoittaa muut tulot (esim. keikkatulot, kustannussopimuksista saadut tulot, apurahat jne.), sekä tulonhankkimiseen kohdistuneet menot, kuten työhuonevähennys, materiaalikulut ja musiikin tekemisessä käytetyn kaluston poistot. Kuitit tulonhankkimiseen kohdistuvista hankinnoista liitettiin aiemmin veroilmoituksen mukaan, mutta nykyään verovelvollisen tulee säilyttää kuitit 6 vuotta verovuoden päättymisen jälkeen. On järkevää laittaa veroilmoituksen liitteeksi erillinen laite- ja materiaalikohtainen erittely hankinnoista selvennykseksi.

Ansiotuloa vai pääomatuloa

Tekijänoikeuskorvaukset ovat verotuksessa tekijän ansiotuloa. Perintönä tai testamentin kautta siirtyneisiin tekijänoikeuksiin liittyvät korvaukset sen sijaan ovat pääomatuloa. Vuonna 2014 pääomatulon veroprosentti on 30 % 40 000 euroon asti ja 32 % tämän ylittävältä osalta.

Tekijänoikeuskorvauksista ei pidätetä ennakoveron lisäksi mitään muita maksuja, sillä kyseessä ei ole työsuhde. Sen vuoksi korvauksista ei makseta myöskään sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua eikä eläkemaksuja. Nurinkurista on, että tekijänoikeuskorvaus kuitenkin vähentää tiettyjä sosiaaliturvan perusetuja kuten työttömyyskorvausta. Ristiriitaisia käytäntöjä on ollut sen suhteen, miten tekijänoikeuskorvaukset vaikuttavat Kelan maksamaan sairauspäivärahaan, äitiyspäivärahaan ym.

Tekijänoikeuskorvaus ei kartuta eläkettä. Enimmäkseen tekijänoikeuskorvauksista toimeentulonsa saavan tekijän tulisikin järjestää eläketurvansa vapaaehtoisien eläkesäästämisen avulla. Tekijä voi myös tietäen edellytyksin parantaa eläketurvaansa yrittäjien YEL-vakuutusjärjestelmän kautta. Lisätietoja taiteilijoiden verotuksesta antavat alueelliset verotoimistot. Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry:n jäsenillä on mahdollisuus saada alaansa liittyvää verotukseen ja sosiaaliturvaan liittyvää neuvontaa myös järjestönsä kautta.

Musiikintekijät ja yritystoiminta

Suuri osa yritystoimintaa harjoittavista musiikintekijöistä haluaisi tulouttaa Teosto- ja Gramex-korvauksia omalle yhtiölleen, jos se olisi verotuksellisesti mahdollista. Kun Teosto-korvaukset ovat pääasiallinen tulonlähde, suurin osa tekijöistä tulouttaisi korvaukset yritykselleen. Tällä hetkellä Teoston maksamat tekijänoikeuskorvaukset ovat tekijän ansiotuloa, eikä tulouttaminen yritykselle ole mahdollista.

Teosto on yhdessä muiden musiikkijärjestöjen kanssa tehnyt esityksen musiikintekijöiden verotuksen uudistamiseksi siten, että tekijä voisi ohjata tekijänoikeusjärjestöltä saamansa henkilökohtaiset korvaukset oman yrityksensä elinkeinotuloksi. Ehdotuksen tavoitteena on kannustaa investointeihin ohjaamalla tekijöiden yrityksiin tuottoja, joita voidaan käyttää yritystoiminnan kasvattamiseen ja monipuolistamiseen.

8. MUSIIKINTEKIJÄN OIKEUDET

(Teksti: TTVK ry ja Luovan alan yrittäjät Lyhty ry)

Teos on tekijänsä henkistä omaisuutta

Tekijänoikeuslain 2 §:n mukaan tekijänoikeus tuottaa tekijälle yksinomaisen oikeuden määrätä teoksestaan valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin.

Kautta maailman tekijänoikeuslait antavat luovan työn tekijöille ja yrittäjille hyvin samantyyppistä suojaa. Lakien yksityiskohdat ovat usein monimutkaisia, mutta pääsäännöt ovat selvät ja loogiset. Tekijänoikeus muistuttaa omistusoikeutta ja nauttii Suomessa perustuslain omaisuuden suojaa.

Tekijöiden ja taiteilijoiden talous perustuu pitkälti tekijänoikeuteen. Teos on tekijänsä henkistä omaisuutta. Tekijänoikeutensa perusteella hän voi päättää, mitä hänen työnsä tuloksilla saa tehdä. Tällä perusteella hän pystyy neuvottelemaan teoksensa käytöstä korvauksen.

Tekijällä on teokseensa sekä moraalisia että taloudellisia oikeuksia. Moraaliset oikeudet kieltävät mm. muuntelemasta, plagioimasta, väärentämästä tai ottamasta omiin nimiin toisen teosta. Taloudelliset oikeudet turvaavat tekijän, esittäjän ja projektiin osallistuneiden yrittäjätahojen oikeuksia. Ilman näiden tahojen lupaa ja/tai korvauksesta sopimista teosta ei saa käyttää, esittää tai levittää yleisön saataviin tai valmistaa siitä uusia kappaleita.

Teosten käyttö edellyttää, että kysyy tekijän luvan ja sopii hänen kanssaan siitä korvauksen. Käytännössä tuotteen ostamalla saa luvan normaaliin yksityiskäyttöön. Laajemmasta käytöstä pitää sopia tekijöiden kanssa erikseen. Joissakin tapauksissa tämä tulee tehdä suoraan tekijän kanssa, toisissa sen voi tehdä tekijänoikeusjärjestön kautta. Luovan alan talous on nykyisin pitkälti edellä kuvatun kaltaista käyttöoikeuksien kauppaa, jossa oikeuksia myydään rajattuina viipaleina erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Tekijänoikeuslakiin sisältyy huomattava määrä rajoituksia. Laki esimerkiksi antaa kouluille oikeuden käyttää sävelteoksia opetuksessa pitkälti ilmaiseksi. Samoin laki antaa kuluttajille oikeuden tehdä yksityisiä kopioita.

Taloudelliset oikeudet

Teoskappaleen valmistamisena pidetään sen valmistamista kokonaan tai osittain, suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi sekä millä keinolla ja missä muodossa tahansa. Kappaleen valmistamisena pidetään myös teoksen siirtämistä laitteeseen, jolla se voidaan toisintaa.

Valmistamista on siten esimerkiksi teoksen painaminen, monistaminen, kopioiminen ja tallentaminen ääni- tai kuvanauhalle. Myös teoksen tallentaminen tietokoneen muistiin tai CR-R-levylle esim. tietoverkosta, valokopioiminen, valokuvaaminen tai käsin jäljentäminen on teoskappaleen valmistamista.

Teos saatetaan yleisön saataviin, kun:

- 1) se välitetään yleisölle johtimitse tai johtimitta; tähän sisältyy myös teoksen välittäminen siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teos itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana (on demand eli tilauspalvelu);
- 2) se esitetään julkisesti esitystapahtumassa läsnä olevalle yleisölle;
- 3) sen kappale tarjotaan myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi taikka sitä muutoin levitetään yleisön keskuuteen; taikka

4) sitä näytetään julkisesti teknistä apuvälinettä käyttämättä.

Teoksia välitetään yleisölle esim. silloin, kun niitä lähetetään radiossa tai televisiossa. Teosten välittämistä tapahtuu myös silloin, kun teoksia välitetään esim. Internetissä tai vaikkapa langattomasti matkapuhelimilla. Yleisölle välittämisestä on kyse myös silloin, kun elävä esitys välitetään mikrofonien ja kameroiden avulla johtimitse tai johtimitta yleisölle, joka ei ole läsnä esityspaikalla.

Kyseessä on teosten välittäminen myös tilanteessa, jossa tietoverkkoon kytkeytynyt yksityishenkilö sallii tietokoneellensa kopioitujen teosten käyttämisen tietoverkon välityksellä muille verkon käyttäjille. Näitä tiedostojen jakoon tarkoitettuja ohjelmia kutsutaan yleisesti P2P- tai vertaisverkko-ohjelmiksi.

Teoksen esittäminen voi tapahtua joko elävänä esityksenä tai tallenteelta. Teosten julkista esittämistä tapahtuu mm. konserteissa, teattereissa tai elokuvissa. Myös messuilla, ravintolassa, kahvilassa tai erilaisissa huvitilaisuuksissa teos voidaan esittää julkisesti. Esitykset yksityisessä piirissä, kuten perhejuhlissa, eivät ole julkisia eikä niihin tarvita tekijän suostumusta.

Esittävät taiteilijat ja äänitetuottajat

Teoksen esitystä ei esittävän taiteilijan suostumuksetta saa tallentaa laitteelle, jolla se voidaan toisintaa. Esitystä ei myöskään saa saattaa yleisön saataviin radion tai television välityksellä taikka suoraan siirtämällä. Tallennettua esitystä ei ilman suostumusta saa kopioida tai levittää yleisölle eikä tilauspohjaisesti välittää yleisölle tietoverkossa. Äänitteille ja kuvallisille musiikkitalenteille tallennettujen esitysten välittämisestä ja julkisesta esittämisestä muusikot ja laulajat ovat oikeutettuja korvaukseen (ns. Gramex-korvaus). Kaikilla esittäville taiteilijoilla on lisäksi samat moraaliset oikeudet kuin tekijällä.

Äänitteen tuottajan lupa on hankittava äänitteen kopioimiseen tai sen välittämiseen yleisön keskuuteen. Äänitteen julkisesta esittämisestä ja yleisölle välittämisestä tuottajat ovat oikeutettuja korvaukseen (Gramex-korvaus).

Luvatonta käyttöä ja seuraamukset

Tekijänoikeudellisesti suojatun aineiston lainvastaisesta käyttämisestä seuraa hyvitysvelvollisuus ja velvollisuus korvata kaikki käytöstä aiheutunut vahinko. Hyvityksen ja korvauksen saa oikeudenhaltija. Vastoin lakia tapahtuneesta yksityisestä kopioinnista hyvitysvelvollisuus on vain silloin, kun kopioija on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että kopioitava aineisto on saatettu yleisön saataviin vastoin tekijänoikeuslakia.

Tekijänoikeusrikkomuksesta säädetään tekijänoikeuslaissa. Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta valmistaa teoksen kappaleen tai saattaa teoksen yleisön saataviin lain vastaisesti tai rikkoo moraalisia oikeuksia, tuomitaan tekijänoikeusrikkomuksesta sakkoihin.

Tietoverkoissa tehtyjen oikeudenloukkausten osalta rikoksesta tuomitseminen ei edellytä ansiotarkoitusta vaan riittävää on, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle. Muun muassa cd-levyn kopioiminen esim. Dropboxiin tai Soundcloudiin ja jakaminen sieltä Facebookin kautta on tällaista luvattonta tietoverkoissa tapahtuvaa jakamista.

Piratismi on osa järjestäytyneitä rikollisuutta

Levy-yhtiöiden ja sitä kautta myös musiikintekijöiden, kustantajien ja esittävien taiteilijoiden leipää nakertaa yhä piratismi. Se on usein ammattimaista, ilman oikeudenhaltijoiden lupaa tapahtuvaa tallenteiden valmistamista ja levittämistä yleisölle. Piratismi yksipuolistaa kulttuuritarjontaa, koska se heikentää kulttuurialan taloudellisia toimintaedellytyksiä. Musiikin yhteydessä piratismilla viitataan laittomaan äänitteiden kopiointiin ja levittämiseen.

Piratismia on mm:

* luvaton valmistaminen muuhun kuin yksityiseen käyttöön (esim. äänitteen polttaminen CD-R levyille ja niiden jakaminen koko koululuokalle tai oman levykokoelman kopioiminen P2P-ohjelman muille jaettavaan kansioon)

* luvaton suojatun materiaalin välittäminen internetissä (esim. mp3-tiedostojen jako vertaisverkko-ohjelmilla tai kotisivujen kautta)

* piraattitallenteiden maahantuonti levitystarkoituksessa

* piraattituotteiden tai teoskopioiden myyminen

Fyysinen tallennepiratismi on tehokasta ja organisoitua rikollisuutta. Uutuuselokuva tai suosittuun yhtiöön uusi äänite voi olla saatavilla piraattituotteena ympäri maailmaa jopa ennen julkaisupäivää. Tallennepiratismissa (musiikki, elokuvat, pelit ja kartat yms.) käytetään tallennusalustana tehdasvalmisteisia prässättyjä CD- ja DVD-levyjä.

Internet, digitaalitekniikka ja laitteiden tallennuskapasiteetti ovat muuttaneet sisältöjen kulutus- ja jakelutapoja. Tämä kehitys antaa sisältöalalle ja kuluttajille uusia mahdollisuuksia hyödyntää teoksia. Toisaalta näitä mahdollisuuksia voidaan käyttää myös niin, että sisältöjen tekijät ja tuottajat jäävät paitsi heille kuuluvista korvauksista.

Piratismista saat lisätietoa TTVK:n sivuilta www.antipiracy.fi.

9. MUITA ALAN JÄRJESTÖJÄ

Gramex ry

Esiintävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdystys on nimeltään Gramex ry. Äänitteellä esiintyvillä taiteilijoilla ja äänitetuottajilla on oikeus korvaukseen äänitteen käyttämisestä radio- ja televisiolähetyksessä tai muussa julkisessa esityksessä. Äänitteillä esiintyvien taiteilijoiden ja äänitetuottajien suoja on voimassa 50 vuotta tallentamisvuodesta lukien, mutta se ei koske elokuvateokseen sisältyvän musiikin esittämistä. Kerättävät korvaukset määräytyvät käytettävän suojatun musiikin keston mukaan (esim. Yleisradio ja MTV; ns. minuuttikorvaus) tai tilojen neliöiden mukaan (esim. ravintolat). Paikallisradioiden korvaukset ovat mainostuloon perustuvia prosenttikorvauksia.

Gramex tilittää esimerkiksi radioasemilta ja tv-kanavilta perimänsä korvaukset asiakassopimuksen solmineille taiteilijoille ja tuottajille. Asiakassopimus on syytä tehdä viimeistään silloin, kun tuottaja on julkaissut äänitteen tai esiintyvän taiteilijan suoritus äänitettä varten on nauhoitettu. Gramexin asiakkuus on ilmainen ja sopimuslomakkeen saa Gramexista.

Tuottajan on aina uuden äänitteen julkaistessaan tehtävä ääniteilmoitus Gramexille. Ääniteilmoitus sisältää tuottajatietojen lisäksi kaikki tarvittavat tiedot äänitteellä esiintyvistä taiteilijoista raitakohtaisesti. Näin eri musiikkikäyttäjien maksamat korvaukset voidaan tilittää Gramexin asiakkaille. Tiedot annetaan Gramexin ääniteilmoituslomakkeella.

Gramexin keräämät esityskorvaukset äänitteiden käytöstä jakautuvat tuottajan ja esiintyjien kesken suhteessa 50/50. Esiintyjien osuudesta solisti saa 50% ja muut esiintyjät 50%. Vakiokokoonpanolla äänitteellä esiintyvä bändi voi kuitenkin sopia, että kaikki jäsenet saavat yhtä suuren osan. Sen sijaan mikäli äänitteellä esiintyy bändin ulkopuolisia soittajia, jako menee Gramexin tilityssäännön mukaan. Jos bändi haluaa edelleenkin jakaa osuudet toisin, tästä on tehtävä hakemus Gramexin tilityssääntötoimikunnalle.

Omakustanneäänitteen tuottajan osuus jakautuu äänitteen valmistuskustannuksista vastanneiden henkilöiden kesken. Jos tuottajat eivät ole satsanneet äänitteeseen yhtä paljon, Gramexille on

tehtävä tästä selvitys ja tekijänoikeuskorvaukset jaetaan tuottajien keskinäisten osuuksien suhteessa. Sopimus toimitetaan Gramexille ääniteilmoituksen liitteenä.

Gramex myöntää lupia asiakkaidensa puolesta myös äänitteen kopiointiin esityskäyttöön tarkoitetuille ääni- ja kuvatalenteille (esim. tanssien väliaikamusiikki, kun sitä varten on valmistettu äänite kopioimalla alkuperäisistä äänitteistä). Gramex ei sen sijaan myönnä kopiointilupia mainosmusiikkiin, eikä tallenteille, jotka on tarkoitettu elokuvateatterilevitykseen, myyntiin, vuokraukseen tai muuhun jakeluun. Edellä mainituissa tapauksissa lupaa kopiointiin on pyydettävä suoraan asianomaisilta tuottaja- ja taiteilijaoikeudenhaltijoilta. Säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja kustantajien puolesta luvat myöntää Teosto. Gramexin myöntämä kopiointilupa ei oikeuta tallenteiden julkiseen esittämiseen, vaan siihen tarvitaan erillinen sopimus. Omaan yksityiskäyttöön saa jokainen itse kopioida myös suojattuja äänitteitä.

Kopiosto ry

Kopiosto ry valvoo jäsentensä (esim. musiikintekijät, esittäjät, valokuvaajat, kirjailijat ja kustantajat) etuja, kun kyseessä on esimerkiksi nuottien, tekstien, kirjojen tai muun vastaavan graafisen materiaalin kopiointi.

Kopiosto solmii sopimuksia suojatun graafisen materiaalin kopioinnista ja kopioinnin ehdoista koulujen, oppilaitosten, musiikkioppilaitosten, julkishallinnon ja yritysten kanssa. Teoston asiakkaat ovat asiakassopimuksen solmimisen yhteydessä antaneet Kopiostolle ns. valvontavaltakirjan, jolloin Kopiosto valvoo myös Teoston asiakkaiden etuja. Kopiointiluvista kertyvät korvaukset tilitetään tekijöitä ja kustantajia edustaville järjestöille jaettavaksi mm. apurahoiksi ja koulutukseen.

Kopiosto lisensoi televisio-ohjelmien jälkikäyttöä. Joillakin yksittäisillä sopimusalueilla Kopiosto myöntää lupia myös musiikin tekijöiden ja esittäjien puolesta. Korvaukset siirretään kuitenkin aina Kopiostosta Teostolle tai Gramexille, jotka huolehtivat niiden tilittämisestä jäsenilleen eli musiikin tekijöille ja esittäjille.

Music Finland ry

Music Finland on organisaatio, jonka tarkoituksena on edistää suomalaisen musiikin ja musiikkialan elinvoimaisuutta ja kansainvälistymistä.

Music Finland kuuntelee ja palvelee musiikkialaa. Music Finland pitää ääntä suomalaisesta musiikista tiedotuksen ja promootion keinoin, johon kuuluvat internet-sivujen, uutiskirjeiden ja sosiaalisen median lisäksi erilaiset promootioäänitteet ja muut julkaisut, sekä aktiivinen yhteydenpito kansainvälisiin avaintoimijoihin ja mediaan. Nuotisto- ja säveltäjäpalvelut välittävät kustantamatonta suomalaista partituurimusiikkia ja internetsivujen Composers & Repertoire -sivut pitävät sisällään perustietoa ja artikkeleita suomalaisista klassisen musiikin ja nykymusiikin säveltäjistä.

Music Finland auttaa suomalaista musiikkia ja musiikkiyrityksiä kansainvälistymään ja vauhdittaa musiikkiviennin kasvua.

Musiikin edistämissätiö MES

Musiikin edistämissätiön eli MESin, jonka Gramex ja Teosto perustivat kesällä 2012, tarkoituksena on edistää ja tukea kotimaista monimuotoista musiikkia. Kotimaisella musiikilla tarkoitetaan suomalaisten tai Suomessa vakituisesti asuvien esittävien taiteilijoiden sekä säveltäjien, sanoittajien ja sovittajien tuotantoa.

Säätiön toiminnassa yhdistyvät aiemmat ESEKin ja LUSESin tukitoiminnat.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan jakamalla avustuksia ja apurahoja tai muutoin edistämällä ja tukemalla taloudellisesti suomalaiseen musiikkiin liittyviä elävän musiikin tilaisuuksia, musiikkitalenteiden tuottamista, musiikin markkinointia ja vientiä, kustannustoimintaa, koulutusta, tutkimusta ja kehitystoimintaa. Edistämistoiminnan piiriin kuuluvat kaikki musiikkilajit, ja se painottuu ammattimaiseen toimintaan.

Tukitoiminta rahoitetaan Gramexin ja Teoston säätiölle osoittamilla varoilla, hyvitysmaksuvaroilla sekä valtionavustuksella.

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry

Musiikkituottajat – IFPI Finland ry on Suomessa toimivien musiikkituottajien kattojärjestö, joka pyrkii kehittämään suomalaisen äänitealan toimintaedellytyksiä ja vastaa lisäksi mm. tallennemyynnin tilastoinnista, ISRC-koodin hallinnoinnista, kulta- ja platinaäänitelistoista sekä Suomen Virallisesta Listasta. Musiikkituottajat myöntää myös vuosittain Emma –palkinnot ja vastaa Emma Gaalan järjestämisestä.

Musiikkituottajat edustaa tällä hetkellä 23 musiikkiyhtiötä, joiden osuus Suomen äänitteiden kokonaismarkkinoista on noin 95%. Musiikkituottajien edunvalvontatyön keskeisiä tavoitteita ovat suomalaisen musiikin kulttuuripoliittisen aseman ja oikeudellisen suojan parantaminen, tallennetuotannon ja sen toimintaedellytysten kehittäminen sekä tuottajaoikeuksien hallinnoinnin ja valvonnan kehittäminen.

Musiikkituottajat on mukana kansainvälisessä toiminnassa kansainvälisen tuottajajärjestön IFPI:n (International Federation of the Phonographic Industry) kautta. IFPI edustaa n. 1.400 äänitetuottajaa 66 eri maassa. IFPI:n kansallisia ryhmiä toimii 45 maassa.

Musiikkituottajat on Music Finland ry:n ja Esiintyvien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusjärjestön Gramex ry:n jäsen.

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry on vuonna 1954 perustettu kevyen musiikin tekijöiden etujärjestö. Siihen voivat liittyä säveltäjät, sanoittajat ja sovittajat, jotka ovat Teoston asiakkaita ja joilla on riittävästi julkaistua tai julkisesti esitettyä tuotantoa.

Yhdistykseen kuuluu yli 750 jäsentä. Elvis ry on suurin Teoston kolmesta jäsenjärjestöstä. Muita ovat Suomen Säveltäjät ry sekä Suomen Musiikkikustantajat ry.

Yhdistyksen toimenkuvaan kuuluu oikeus- ja sopimusneuvonta, yleinen edunvalvonta sekä kotimaisen musiikin tekemisen tukeminen. Elvis ry pitää musiikintekijöiden puolta tekijänoikeuksiin ja kulttuuripoliittikkaan liittyvissä asioissa ja toimii aktiivisesti sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Elvis ry pitää huolta jäsentensä tiedonsaannista tärkeissä asioissa julkaisemalla jäsenlehteään *Selvistä*, lähettämällä kuukausittain uutiskirjeen, sekä nettisivuillaan. Elvis ry myöntää vuosittain Prix Elvis -tunnustuksen henkilölle tai taholle, joka on edistänyt suomalaisen kevyen musiikin asemaa. Lisäksi se hallinnoi Malmstén-säätiötä, joka jakaa apurahoja luovan kotimaisen säveltaiteen edistämiseksi.

Yhdistyksen nimi oli perustettaessa 28.10.1954 Suomen Elokuvasäveltäjät ry, jonka jälkeen nimeksi vaihdettiin Elokuva- ja Viihdesäveltäjät ry. Nykyinen nimi Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry otettiin käyttöön vuonna 1979.

Suomen Musiikkikustantajat ry

Suomen Musiikkikustantajat ry on 1976 perustettu suomalaisten musiikkikustantajien etujärjestö. Yhdistykseen kuuluu 37 jäsentä (v. 2014). Yhdistys on aatteellinen ja toimii voittoa tavoittelematta. Suomen Musiikkikustantajat ry on sekä Teosto ry:n että Kopiosto ry:n jäsenjärjestö ja edustaa alan suomalaisia toimijoita kustantajien kansainvälisessä järjestössä ICMF:ssä (International Confederation of Music Publishers).

Yhdistyksen tehtävänä on parantaa musiikkikustannusalan toimintaedellytyksiä ja kulttuuripoliittista asemaa, valvoa kustannettujen teosten käytön luvallisuutta sekä tiedottaa teosten käyttöluvista ja -oikeuksista. Suomen Musiikkikustantajat ry järjestää jäsenilleen koulutusta, antaa oikeudellista neuvontaa sekä tiedottaa musiikkialan tapahtumista.

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Suomen Muusikkojen Liitto ry on muusikkojen ammattijärjestö, jonka päätarkoitus on toimia työmarkkinoilla jäsentensä palkka- ja muiden työehtojen edistämiseksi solmimalla työehtosopimuksia. Toimintaan kuuluu lisäksi muusikkokunnan edun valvominen tekijänoikeudellisessa ja työelämään liittyvässä lainsäädäntötyössä. Liittoon kuuluu noin 3 300 jäsentä, joista noin kolmannes on vakituisissa toimissa olevia orkesterimuusikkoja, laulusolisteja, kapellimestareita ja balettitanssijoita, ja loput freelancereina toimivia ravintola-, viihde-, jazz- ja rockmuusikkoja ja laulajia.

Jäsenet saavat maksutonta opastusta ja oikeudellista neuvontaa mm. työsuhde-, sopimus-, verotus-, tekijänoikeus- ja eläkeasioissa. Työ- ja tekijänoikeusriidoissa liitto voi antaa oikeusapua myös oikeudenkäyntiä varten. SML ry:n toimintapiiriin kuuluvat myös itsenäisinä organisaatioina toimivat Muusikkojen Sairauskassa ja työttömyyskassa Nomit. Sairauskassa maksaa jäsenille hammashoito- ja kuulontutkimuskorvauksia sekä sairauspäivärahoja ja hoitopäivämaksuja. Työttömyyskassa maksaa ansiosidonnaisia päivärahoja työttömyysajalta. Liitto kustantaa jäsenilleen lisäksi vapaa-ajan matkustaja- ja tapaturmavakuutuksen. Liitto julkaisee kerran kuukaudessa ilmestyvää Muusikko-lehteä ja lainaa jäsenilleen maksutta äänentoistolaitteita. Jäsenten käytössä on kolme residenssiä; yksi Berliinissä, yksi Lontoossa ja yksi Etelä-Suomessa Raaseporissa.

SML:n jäsenmaksu on vuonna 2014 työnantajaperinnässä olevilla jäsenillä palkasta 1 % sekä lisäksi työttömyyskassan jäsenmaksu 11,25 €/kk. Jäsenmaksunsa itse maksavilla jäsenillä jäsenmaksu on porrastettu keskimääräisten kuukausiansioiden mukaan välille 13–33 €/kk, ja työttömyyskassaan kuuluvilta jäseniltä peritään lisäksi työttömyyskassan jäsenmaksu 11,25 €/kk. Päätoimisten opiskelijoiden jäsenmaksu on 7 €/kk, eikä se sisällä työttömyyskassan jäsenmaksua; työttömyyskassan jäseneksi kannattaa liittyä heti, kun pääasiallinen toimeentulo kertyy opintotuen sijaan muusikkotyön palkasta.

Suomen Säveltäjät ry

Suomen Säveltäjät ry on aatteellinen yhdistys, jonka jäsenistö koostuu taidemusiikin parissa työskentelevistä säveltäjistä. Yhdistys toimii eri puolilla maata ammattiaan harjoittavien jäsenten keskinäisenä yhdyssiteenä, valvoo ja tukee säveltäjien taiteellisia, ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä edistää maan luovaa säveltaidetta.

Yhdistys järjestää jäsenistölleen kokous- ja koulutustilaisuuksia yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa sekä edistää suomalaisen taidemusiikin luomista ja sen esille tuomista. Edistäminen tapahtuu mm. ottamalla kantaa kulttuuripoliittisiin kysymyksiin, osallistumalla aktiivisesti tekijänoikeusjärjestöjen ym. yhdistyksen intressipiiriin kuuluvien organisaatioiden toimintaan sekä tukemalla jäsenistöä ja taidemusiikin esittäjiä jakamalla informaatiota ja avustuksia.

Suomen Säveltäjät ry hallinnoi kahta apurahoja myöntävää säätiötä: Madetoja-säätiö sekä Suomen Säveltäjäin Sibelius-rahasto.

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK)

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK) on rekisteröity ja voittoa tavoittelematon yhdistys, joka valvoo jäsentensä tekijänoikeuksia sekä tiedottaa ja kouluttaa tekijänoikeudesta.

TTVK antaa yleistä tekijänoikeusneuvontaa, julkaisee tekijänoikeudellista tiedotusaineistoa ja tiedottaa ajankohtaisista tekijänoikeutta ja piratismia koskevista aiheista. Lisäksi TTVK antaa tekijänoikeuskoulutusta muun muassa viranomaisille ja oppilaitoksissa. Kouluille on jo usean vuoden ajan tarjottu maksutta oppimateriaalia sekä kouluvierailuja, joissa on mukana puhumassa luovan alan edustaja. Oppimateriaalit ja kouluvierailut ovat tilattavissa osoitteesta: www.tekijanoikeus.fi/oppimateriaalia-kouluille

Tekijänoikeusloukkaukset ovat asianomistajarikoksia, eivätkä esimerkiksi viranomaiset puutu loukkauksiin ilman oikeudenhaltijan tutkintapyyntöä. Näin ollen oikeudenhaltijoiden on itse valvottava oikeuksiaan. TTVK edustaa laaja-alaisesti luovan alan sektoria ja valtakirjoin valvoo jäsentensä edustamien oikeudenhaltijoiden

tekijänoikeuksia Suomessa. Valvontatyötä tehdään yhteistyössä oikeudenhaltijoiden ja viranomaisten kanssa niin fyysisillä markkinoilla kuin internetissäkin.

TTVK:n jäseniä ovat seuraavat tahot:

- Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry
- Tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry
- Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto SEL ry
- Suomen elokuvatuottajien keskusliitto SEK ry
- Suomen muusikkojen liitto SML ry
- Musiikkituottajat - IFPI Finland ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Av-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry
- Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry
- Suomen Kustannusyhdistys ry
- MTV Oy
- Yleisradio Oy
- Sanoma Entertainment Finland Oy

10. Alan järjestöjen yhteystiedot

Gramex ry

Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki
(09) 6803 400, fax (09) 6803 4010
www.gramex.fi

Kopiosto ry

Hietaniemenkatu 2, 00100 Helsinki
(09) 431 521
kopiosto@kopiosto.fi
www.kopiosto.fi

Music Finland

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
020 730 2230, fax 020 730 2231
info@musicfinland.fi
<http://musicfinland.com/fi/>

Musiikin edistämissäätiö MES

Pieni Roobertinkatu 16, 00120 Helsinki
(09) 6803 4040, fax (09) 6803 4033
mes@musiikinedistamissaatio.fi
www.musiikinedistamissaatio.fi

Musiikkituottajat - IFPI Finland ry

Yrjönkatu 3 B, 00120 Helsinki
(09) 6803 4050, fax (09) 6803 4055
ifpi@ifpi.fi
www.ifpi.fi

Säveltäjät ja Sanoittajat Elvis ry

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
(09) 407 991
toimisto@elvisry.fi
www.elvisry.fi/

Suomen Musiikkikustantajat ry

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
(09) 5860 870, fax (09) 5860 8755
info@musiikkikustantajat.fi
www.musiikkikustantajat.fi

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Pieni Roobertinkatu 16, 5. krs, 00120 Helsinki
(09) 6803 4070, fax (09) 6803 4087
sml@muusikkojenliitto.fi
www.muusikkojenliitto.fi

Suomen Säveltäjät ry

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
(09) 445 589, fax (09) 440 181
saveltajat@composers.fi
www.composers.fi

Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Postiosoite: Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
Käyntiosoite: Annankatu 34 B, 00100 Helsinki
Vaihde: (09) 681 011
Asiakaspalvelu: 010 808 118
teosto@teosto.fi
www.teosto.fi

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK)

Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki
(09) 6803 4059, fax (09) 6803 4033
info@antipiracy.fi
www.antipiracy.fi

Tämän oppaan tietolähteinä on osittain käytetty alan järjestöjen esitteitä, internetsivuja ja muuta lähdemateriaalia järjestöjen luvalla.

© Tuomo Hämäläinen 2014